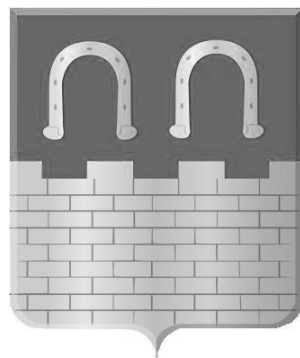

De Wildenborcher

Kwartaaluitgave voor iedereen die zich verbonden voelt met de Wildenborch

December 2018

Beste buurtgenoten,

Voor u ligt de laatste, goed gevulde, Wildenborcher van 2018. Wat vliegt de tijd. Na een winter met veel regen, waarin tijdens een storm veel bomen omvielen omdat de grond doorweekt was door het vele water, volgde een zomer die de geschiedenisboeken in gaat als één van de warmste en droogste. Ook in de Wildenborch het gesprek van de dag. U leest een aantal reacties van buurtgenoten.

We zijn heel blij te kunnen melden dat Kathy de Vries, met ingang van het nieuwe jaar, de redactie van de Wildenborcher komt versterken. Kathy deed al meerdere interviews voor de Wildenborcher.

Voor het eerst werd er eind september, in navolging van de landelijke Burendag, ook in de Wildenborch een Naoberdag georganiseerd. Het was een heel groot succes en dit zal in 2019 zeker een vervolg krijgen.

De Wildenborchse toneelvereniging T.A.O. heeft een nieuwe regisseuse. Dini Schoolen heeft het stokje overgenomen van Frieda te Lindert. In het voorjaar kunnen we in de Kapel weer een paar avonden genieten van T.A.O.

In de vorige Wildenborcher kon u de namen al lezen van de nieuwe bewoners op 'Het Boeijink', De familie Asmus stelt zich nu uitgebreid voor.

In Memoriam: Joop Amelink, Joop overleed na een kort ziekbed op 88 jarige leeftijd.

En verder in deze Wildenborcher:

- Postvak In: door Floor van Harselaar
- 'daar het kruisje staat', Theo Gremmer heeft veel ansichtkaarten van De Wildenborch; een kaart uit 1909 vertelt een bijzonder verhaal
- Dinie en Frans Staring wonen al vele jaren aan de Mosselseweg, Kathy de Vries ging bij hen op bezoek
- Gijs van den Biggelaar zorgt voor een heerlijk recept: Kip met tomaat, knoflook en olijven
- Wildenborch quiz, door Rik Mars
- De eerste WVC avond van het nieuwe seizoen, door Liesbeth van Ark
- 'Brieven uit Barchem', kleindochter Hetty van der Kolk-Eggink bundelde veel brieven van opa Johan Eggink (1878-1973) tot een boek
- Beate Feith, Lucie Bartel ging op bezoek in het atelier van Beate
- Oud Nieuws, Gerda Rossel
- Nadere kennismaking met fijnschilderes Inge Zwolle, Kathy de Vries sprak met haar
- 'Het weten waard ...', Gerda Rossel heeft mogelijk de verklaring voor de naam 'Blothingelaantje', waarover Jennine schreef in de vorige Wildenborcher
- Een weekend logeren in de Kapel, De Vordense pluimee- en konijnenvereniging hield haar jaarlijkse clubtentoonstelling in de Kapel
- Een zeeman en zijn sterke verhalen, door Walrot
- 50 jaar Midwinterhoorntraditie in Gelderland, door Jacobus Trijnsburg
- Er komt weer een nieuw kinderboek van Jennine Staring, de kabouters die op de Kabouterburcht wonen, spelen hierin de hoofdrol
- Anja Sprukkelhorst verzorgt weer de Kinderpagina

De Kapelcommissie organiseert op 4 januari de traditionele Nieuwjaarsvisite en op 6 januari voor de 28^e keer de Winterwandeling.

Hartelijk dank voor ieders bijdrage in het afgelopen jaar en we hopen elkaar in 2019 weer te ontmoeten. We rekenen ook dan weer op de nodige input zodat wij de Wildenborcher, waar zoveel buurtschappen jaloers op zijn, kunnen blijven maken.

Goede Kerstdagen en een heel Gelukkig Nieuwjaar!

Namens de redactie, Joke Wiltink

De Wildenborchse Kapel

Redactiegegevens:

Onze telefoonnummers en e-mailadressen:

Joke Wiltink (0575) 55 67 48

wiltwess@hetnet.nl

Reinier Klein Brinke (0575) 55 65 12

reinierkleinbrinke@planet.nl

Lucie Bartel (0575) 55 65 33

info@luciebartel.nl

Inzenden copy vóór 20 januari 2019

Naar wiltwess@hetnet.nl

Schoolhuisweg 2

Bijdrage Wildenborcher:

De Wildenborcher wordt elk kwartaal met veel enthousiasme door vrijwilligers gemaakt en bij u thuis bezorgd. Dit willen wij graag blijven doen. Een vrijwillige bijdrage voor de drukkosten kunt u overmaken naar: IBAN: NL95RABO 0366412353 ten name van Kapel Wildenborch, onder vermelding van 'De Wildenborcher'.

Tijdens de nieuwjaarsreceptie op vrijdag 4 januari is er een bus aanwezig waarin u ook een bijdrage kunt doneren.

Als u ook de Wildenborcher wilt ontvangen of als er bezorgproblemen zijn, meld dit dan bij één van de redactieleden. Wij geven het door aan Erik Ebbink, hij coördineert de bezorging.

Zondag 11 november overleed, toch nog onverwachts,
op 71-jarige leeftijd

Wim Groot Nuelend

Wim woonde aan de Mosselseweg 11.

Wij wensen de familie Groot Nuelend veel sterkte toe.

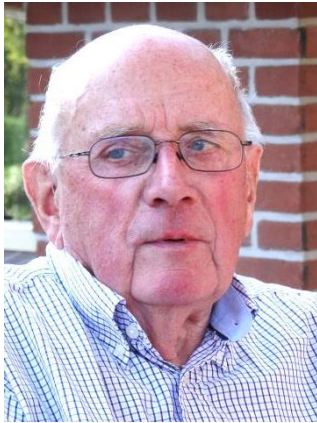
In de volgende Wildenborcher plaatsen we een In Memoriam

In Memoriam:

Joop Amelink 1930 - 2018

“Verdriet is de prijs die we betalen voor liefde”

Dinsdag 9 oktober overleed op 88-jarige leeftijd, thuis in zijn vertrouwde omgeving, Joop Amelink.

Joop werd in Spaarndam geboren op 28 september 1930 als eerste kind in het gezin van Cornelis en Alie Amelink-Reede. Na Joop werden er nog twee kinderen geboren, broer Piet en zus Rina.

Al jong moest Joop meehelpen op 'de Rijnlandse tuin', waar zijn opa groente teelde voor de verkoop. Zijn ouders hadden een winkel in groente en fruit. Ook werden met paard en wagen klanten bezocht.

Maar Joop zijn hart lag niet in de groentewinkel, hij wilde liever timmerman worden of iets anders in de techniek. Na de lagere school ging hij daarom naar de ambachtsschool. Hierna vond Joop een baan bij NS werkspoor, maar dat was niet zijn ding.

Hij vond een nieuwe baan als leerling bankwerker bij scheepswerf Stapel in Spaarndam. In de avonduren werd een vijfjarige studie gevolgd aan de HTS in Amsterdam.

In 1955 leerde Joop Janny Polderman kennen; de vriendin van zus Rina. Er was een klik en zij kregen verkering. In 1960 werd er getrouwd en het jonge paar betrok een noodwoning bij het bedrijf van Joop's werkgever. Drie jaar later werd het huwelijk gezegend met de geboorte van dochter Alma. In 1971 werd een 'echt' eigen huis gekocht. Deze werd eigenhandig en op precieze wijze grondig verbouwd. Toen het huis klaar was, kwam ook Joop's moeder bij hen inwonen.

Bij Stapel ontwikkelde Joop zich steeds verder en hij werd de 'Willie Wortel' van de scheepswerf en ging ook regelmatig naar het buitenland om er belangrijke zaken te bespreken. Tot zijn VUT heeft Joop met enorm veel plezier en inzet gewerkt voor de scheepswerf van Stapel.

Vanaf het moment dat Bart in het leven van Alma kwam, stond Joop ze bij met raad en daad en hielp zoveel hij kon, zo ook bij de forse verbouwing van hun gekochte huis in Santpoort. Wat waren Joop en Janny trots toen ze opa en oma werden, eerst van kleindochter Susanne en tweeënehalf jaar later van kleinzoon Sebastiaan. Ze waren regelmatig oppas opa en oma en deden dat met heel veel plezier. Handige opa Joop maakte voor Susanne een 'Prinsessen Hemelbed' en diverse zwaarden en ridderschilden voor Sebastiaan.

Joop stond niet te juichen toen Alma en Bart in 2003 met hun gezin naar de Wildenborch verhuisden. Logisch, want in plaats van op vijf minuten reistijd woonden ze nu op anderhalf uur reizen. Serieus werd er nagedacht om ook in dit mooie stukje Nederland te gaan wonen, dichterbij Alma, Bart en de kinderen. Susanne bood zelfs aan om dan bij hen te komen poetsen. Helaas mocht zij de verhuizing van opa en oma naar de 'Boschhof' in de Wildenborch niet beleven; Susanne verongelukte in april 2012 in Australië.

Vijf jaar hebben Joop en Janny samen nog enorm genoten van hun nieuwe woonomgeving en namen ze actief deel aan diverse activiteiten in de Wildenborch.

Afgelopen zomer ging Joop's gezondheid achteruit. In september werd het bange vermoeden bevestigd toen Joop de uitslag kreeg van de gemaakte echo en duidelijk werd dat het einde van het aardse leven naderde.

Zaterdag 13 oktober hebben we afscheid genomen van deze bescheiden man, tijdens de crematieplechtigheid, in De Omarming te Zutphen.

We wensen Janny, Alma, Bart en Sebastiaan veel sterkte toe.

De droge zomer van 2018

‘Groen is ’t gras ...’

Deze woorden lijken zo vanzelfsprekend. Groen is toch de kleur van gras? In de afgelopen zomer zagen we dat dit ook anders kan worden: van geel tot bruin. Droogte, samen met warmte en wind, doet heel wat in de natuur. Eind augustus, na een paar regenbuien, kwam de kleur groen terug en het gras ging weer groeien. Er kon weer gemaaid worden, maar...”septembergras is watergras”: zit er minder voeding in voor veevoer?

Wat waren de ervaringen van boeren aan de Mosselseweg, Galgengoorweg en de Stuwijk?

Bij de maïs was de droogteschade groot. Het vroeg gezaaide ging nog wel, maar wat later in de grond gekomen is, gaf heel weinig opbrengst: het groeide niet, of zonder kolf, of kleine kolven waarvan de helft maar korrels bevatte. De oogst die half augustus (een maand vroeger dan gewoonlijk) begon had op de meeste percelen weinig opbrengst en van wat er was bleef de kwaliteit sterk achter door het te lage zetmeelgehalte. Eén van de boeren noemde 50% oogstderving voor de maïs.

“Bij ons kwam landelijk gezien de minste neerslag. De buien trokken er gewoon langs.”

Harrie Dinkelman: heeft geen regeninstallatie, hoe ging het daar op de weilanden?”

“De grond hier is voor een groot gedeelte leem-achtig, dus minder droog. Na een paar regenbuien herstelde het gras zich boven verwachting snel, alleen een paar hoge zanderige gedeelten heb ik opnieuw door moeten laten zaaien. Nu, in september, kan ik nog volop maaien. De kwaliteit van het gras is goed om direct te voeren, en ik probeer dan ook zo veel mogelijk het gras direct aan de koeien te voeren. Herfstgras inkuielen geeft vaak een mindere kwaliteit, dat voer ik dan aan de pinken (jongvee). We hadden gelukkig een aantal goede jaren, dus voorraad, dat geeft minder zorg. Meestal geeft de natuur heel veel, en soms wat minder, dit jaar was het dus wat minder. In Nederland hebben we veel goede jaren, dan moeten we aanvaarden dat het een jaar wat minder is.

Ik verbouw maïs op het ‘t Venne de opbrengst daar was redelijk, nu nog afwachten wat de kwaliteit gaat doen, de analyse laat nog even op zich wachten.

Reint Mennink: beregende twee maanden lang het grasland.

“Het gras zou verdrogen of verbranden want de zon scheen elke dag, het was extreem. Als je rondfietste dan leek het overal op een Savanne. Voor het beregenen hadden we zowel dieselolie- als ook elektriciteitskosten.

Toen het in augustus ging regenen herstelde het gras zich wonderlijk goed, in 14 dagen tijd werd alles weer groen. Omdat de warmte erin zat groeide het meteen goed, de kwaliteit is ook goed, maar de gras-opbrengst van het hele jaar is achtergebleven. Op de hoge grond moet er ook wat nieuw gras door gezaaid worden.

De maïsopbrengst was heel slecht, op een stuk zandgrond minder dan de helft. Een ander stuk had ook maar 75% opbrengst. Voor het wintervoer moesten we extra maïs bijkopen. Goede en slechte jaren die zijn er gewoon, dat merk je ook bij vorst en regen.”

Bennie Wentink: heeft geen regeninstallatie, de grond is zand met een leemlaag er onder.

“Onze koeien lopen gewoonlijk buiten, maar moesten deze zomer twee maanden lang op stal gezet worden omdat er geen gras in de wei meer was, dat geeft extra kosten.

Nu is het gras weer aardig goed, onvoorstelbaar hoe het zich hersteld heeft, we hebben al weer een keer kunnen maaien. Wat me wel opvalt is, dat er veel ongewenste grassen groeien zoals kweek en distels. De distels waren een paar jaar weg, maar het zaad zal wel lang in de grond blijven, denk ik.”

Is septembergras van mindere kwaliteit? “Dat zeiden ze vroeger wel. Meigras is natuurlijk beter, maar in de nazomer zit er veel mest in de grond, het gras bevat dan juist veel eiwit.”

En de maïs? “die koop ik altijd al bij.”

Rik Mars: Het was warm en droog, de zomer van 2018.

Maar droog is het hier op het zand 's zomers altijd. Als het niet iedere week regent moet ik al sproeien. Tsja, en dan woon ik in het goor (moeras)! Door de warmte was de verdamping dit jaar wel erg groot. Het neerslagtekort liep op tot wel 6 mm. per dag. Met mijn pompje haal ik net 1 mm. neerslag per uur gemiddeld over de te besproeien tuin. Met zes uur sproeien per dag, 's morgens van 6 tot 9 en 's avonds van 19 tot 22 uur, kon ik het zo net bijhouden. Ik hoef natuurlijk alleen maar het bovenste laagje vochtig te houden.

We waren een groene oase tussen bruine velden. Voor het eerst moet het de schapen opgevallen zijn dat het weiland van de buurman niet groener was! Penibel werd het toen er berichten kwamen dat de grondwaterstand al heel erg gezakt was en er al bronputten droog gevallen waren. Tot nu toe hebben we nog steeds water. 's Middags was het veel te warm voor activiteiten. Zelfs in de hangmat onder de notenboom was het vaak niet uit te houden.

Maar de zomer had meer opmerkelijke feiten: Onze honingboom bloeide al in juni, de echte warmte moest toen nog beginnen, terwijl de bloei toch echt voor september geboekt staat.

In juni kon ik zo'n drie weken achter elkaar iedere dag een maaltje rode bessen plukken. En nee, er hing geen net over de struiken. De vogels lustten ze dit jaar niet.

En zet de zomer eens af tegen de afgelopen winter. Toen was de grondwaterstand juist heel hoog en vielen er bomen om in een storm omdat de grond verweekt was door de overvloedige regen. En de lente; haast gecompriemd in één week!

Een wonderlijk jaar.

In de vorige Wildenborcher lazen we dat er in de Kom bij het kasteel in de droogste jaren die we ons herinneren (1959 en 1976) toch nog water stond. In september 2018 was hierin nog maar een klein plasje water te zien (foto). Alle grachten en sloten in de Wildenborch stonden in september kurkdroog. Er zijn in de zomer een paar mooie nieuwe bruggen over de grachten geplaatst, maar het water er onder ontbreekt begin oktober nog steeds ...

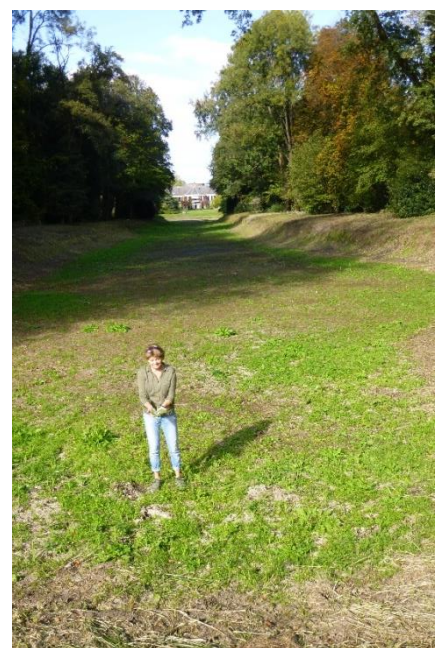
Hannie Klein Ikkink (geboren op Blokhuis in 1959) wandelde in het Bosket en verbaasde zich dat echt alles hier droog ligt. Ze vertelt: "Ik ben al even in de Karpervijver geweest om schelpen te zoeken. In mijn kindertijd zocht ik schelpen van de zoetwatermosselen dichtbij de Kapel achter de lege sloot, in een bocht van de gracht, die wel eens droog lag. Maar de Karpervijver, daar heeft in mijn herinnering altijd water in gestaan. De schelpen, die ik nu heb gevonden zijn anders dan toen, van deze (zie foto) weet ik de naam niet.

"Het is uniek om in de Karpervijver te kunnen lopen," vertelt Bertus Wiltink. Ook hij liep er even doorheen. "Ik heb hier nog maar één keer eerder in m'n leven in gelopen. De bodem is helemaal droog en goed te belopen. Het is groen door de groei van breedbladig onkruid met gele bloempjes en ook brandnetels. De kikkers springen rondom je voeten." De waterschappen verwachten dat de grondwaterstand zich pas volgend voorjaar helemaal hersteld zal hebben, als er in het najaar tenminste een normale hoeveelheid neerslag valt.

Zal de Karpervijver dan ook weer gevuld zijn?????

Joke Wiltink

Dinie en Frans Staring

Het is drie minuten fietsen. In een buurtschap ben je altijd dichtbij! Ik zie een voordeur en druk op de bel. Dan komt Dinie mij tegemoet op het pad. Het komt wel vaker voor dat ze bij de verkeerde zijn. Ik sta bij Reinier voor de deur, haar buurman en broer. Wat is het toch grappig dat ik door de interviews het voordeel heb om telkens weer een stukje puzzel van ons buurtschap de Wildenborch in elkaar zie vallen.

Dus jij bent Dinie denk ik nog en we lopen al kletsend naar binnen. We kennen elkaar van de Wildenborchse Vrouwenclub (WVC, dat weet u vast wel) en toch hebben we elkaar nog niet in het echt gesproken. In de kamer staat Frans me al op te wachten. Dat is best knap, want hij heeft nog niet zo lang geleden een nieuwe heup gekregen. Wat herstellen betreft best goed ging, maar onlangs is hij tijdens de snoei van de blauwe regen van de trap gevallen. Net op het moment dat hij bijna klaar was, gleed één van de trappoten het zand in en hup daar was het gebeurd, schouderblad, schouder en ribben zwaar gekneusd en een barstje in een rib. Zoon Michel heeft toen de trap in elkaar geslagen en zei: “nu kun je tenminste niet meer op dat gammele ding”. Wat een zorgzame zoon! Frans zei nog: “als je van het paard af valt , schiet je het paard toch ook niet dood!” We hebben er heerlijk om gelachen.

Dinie en Frans zijn echte familiemensen merk ik. Nog niet eens zo lang aan de praat of daar komt het familiealbum met foto's, geboortekaartjes en (t)rouwkaarten van ergens te voorschijn. Daar wordt alles als geheugen in bewaard. Want met zes broers aan Dinie's kant en elf (!) broers en zussen aan Frans zijn kant, kun je het op gegeven moment niet zo goed meer uit elkaar houden.

Dinie is in het huis waar we praten geboren. Het was gezellig opgroeien met haar ouders en zes broers. Dat ze een meisje was, betekende niet dat ze werd voorgetrokken of in de watten gelegd. Wel was het heel leuk dat de broers na een vakantie voor haar altijd iets meenamen net als voor hun ouders. Dat voelde wel speciaal.

Het was een tijd dat ze zelf naar de Wildenborchse school gingen. Dat was best een leuke tijd en het was, meer dan nu, een tijd van naasten en van burens. Je had een eerste naaste die de andere naasten inschakelde, als er iets te vieren of te ondersteunen was. Naast deze naasten had je burens, toevoegende krachten noemt Frans dat, om mee te helpen waar nodig. Het was heel gewoon dat je elkaar hielp als de koeien gemolken moesten worden, wanneer een koe moest kalven of als het hooi van het land moest. Het gebeurt nog steeds dat na een overlijden de naasten en burens worden gevraagd te helpen.

Grote feesten waarbij de hele buurt uitgenodigd wordt, komen niet vaak meer voor. Het is allemaal meer verschoven naar 'eigen vrienden en familie'. "Niet dat dat erg is, zo gaat het gewoon", zegt Dinie. Je doet er zelf ook aan mee dat je bij een feest of overlijden de eigen familie de verzorging laat doen. Behoeftes en gewoonten veranderen door de tijd heen. Vroeger had je paard en wagen, nu bestaan er veel meer mogelijkheden en bij gelegenheid wordt er een begrafenisondernemer of cateringbedrijf ingeschakeld. Er zijn de laatste jaren veel nieuwe mensen in de buurt komen wonen. Gaat de gemeenschapszin daarmee verloren vraag ik mij af als nieuwkomer?

Volgens Dinie en Frans is het nog steeds gewoon dat je elkaar als buurt helpt. De nieuwe gezichten doen vaak mee en verschijnen tijdens buurtbijeekkomsten. Dat vinden ze belangrijk, juist om die betrokkenheid niet verloren te laten gaan.

Op een mooie dag kwamen Dinie Klein Brinke en Frans Staring uit Zevenaar elkaar tegen. Frans kwam weliswaar uit een ander deel van Gelderland, maar wat gewoontes betreft kende Frans de betrokkenheid uit een buurtschap heel goed. Zijn zus Riet en Herman van Ditshuizen kochten de boerderij van Jan en Jantje Eggink (waar nu van Waveren woont). Frans hielp mee met het nodige behang- en schilderwerk van het huis. Dinie kwam er ook om een steentje bij te dragen vanuit de buurt, zodoende raakten ze samen en trouwden in 1974. Frans kwam bij Dinie inwonen. Haar vader, moeder en broer (Reinier) maakten plaats voor hen en gingen wonen in het verbouwde achterhuis. Nu wonen Dinie en Frans dus in het oudere gedeelte van het huis. Vader overleed in 1984 en moeder in 2013. Van de zes broers zijn er twee overleden. Free overleed in 1983 en was nog maar 38 jaar, en Herman, die in het huis de Klompenmaker woonde aan de Schoneveldsdijk / hoek Polsteeg overleed in 2009, precies negen maanden nadat zijn vrouw Jurrie was overleden.

Frans en Dinie kregen twee kinderen: dochter Ingrid en zoon Michel. Beide zijn zelf ook alweer vader en moeder. De kinderen wonen beiden met hun gezinnen in Barchem. Ingrid en Alfred hebben ook een zoon en dochter: Koen(13) en Sophie (10). De oudste van de kleinkinderen zit inmiddels op het Staringcollege in Lochem. Ingrid werkt als doktersassistente bij een huisartsenpraktijk in Lochem en Alfred is fiscalist en gespecialiseerd in pensioenen en werkt bij Pensioenperspectief in Vorden.

Michel is hovenier bij Luijendijk, zijn vrouw Bianca is kapster en werkt in de salon genaamd 'Image' naast bakkerij ten Broeke in Lochem. Hun kinderen gaan naar de Barchschole, Thijs (5) en Ruben (2,5) net als Sophie van Ingrid. Dinie en Frans passen wekelijks op. Er zijn vaste dagen dat ze de jongste van school halen en op de kinderen passen. Het is heerlijk om ze te hebben. Beiden zijn ze nog vrij actief. Zo gaan ze eens per maand klootschieten met de Wildenborchse klootschietvereniging (er wordt naast een Nederlands, ook een Europees kampioenschap klootschieten georganiseerd). Hoewel het aantal clubleden tegenwoordig afneemt, werd er in Nederland in goede dagen wel door 1600 mensen deelgenomen aan zgn. "klootschiet-marathons" (b.v. Bussloo en Assen). Hier in Nederland heb je vooral klootschietverenigingen in Drenthe, Twente, de Veluwe en de Achterhoek volgens Frans. Ik kan het niet laten er iets over op te zoeken op internet en wat blijkt: het is volgens de Nederlandse Klootschietbond de oudste sport van Nederland en het was eeuwen terug in heel Nederland een razend populaire sport:

***'Elcx cloot moet eens te ende rollen, want Godt heuet zo gheordoneirt.'* (Vondel)**

"In de stad Enkhuizen werd omstreeks 1500 melding gemaakt van een verbod op het `colven, clootschieten of andere wansturigheit, 't sy ook met stenen te werpen, op verbeurte van dertig stuyver' (...)."

"Het klootschieten was ondanks of misschien wel dankzij de vele verboden razend populair in geheel Nederland. Bij het begin van de gouden eeuw (±1500) raakte het klootschieten echter volkomen in onbruik. Veranderde geloofsbegrippen (Calvijn), de snelle ontwikkeling van handel en welvaart en de grote toevloed van vreemdelingen deden hun invloed op de Nederlandse samenleving gelden."

Het klootschieten kreeg een negatieve klank, 'men deed het niet meer', 'het was te min'. De Nederlandse taal werd toen doorspekt (en nu nog) met negatieve uitdrukkingen en gezegden met het woord klood er in.

Brederode heeft het bijvoorbeeld over 'Het kloodjesvolck van de vesten of uyt de slopjes'. (...) Vanuit Twente en de Achterhoek wint de klootschietsport thans weer aan populariteit. Het 'aole' spel wordt weer door velen beoefend. Door de Nederlandse Klootschieters Bond is het klootschieten gereguleerd."

Bron: www.klootschieten.com

Dinie en Frans zijn verder betrokken bij het Wildenborchs toneel, vroeger speelden ze mee en tegenwoordig helpen ze, net als andere niet-spelende leden, de avonden te verzorgen (de keuken, de bar, verloting etc.).

Dinie doet al jaren aan bloemschikken, vooral voor de gezelligheid en de creativiteit. Zo zie ik in de woonkamer een mooi bewerkte krans op tafel en in de hal een creatief bloemstuk staan waar ze trots op is.

Maar ze vertelt ook dat ze een kleine 30 jaar in de huishouding van het kasteel de Wildenborch heeft gewerkt. Ze deed tevens het naaiwerk voor de familie, nadat de naaister van het kasteel overleed (Annie, eerste vrouw van Bertus Wiltink). Dat was aanvankelijk nog voor de ouders van Jennine. "Met zijn 3-en gingen we het hele huis door en daarna werd het koper gepoetst". In beelden zie ik gewoon een sprookje voorbij komen, beelden van vrouw Holle en Assepoester in een kasteel. Het spréékt gewoon tot de verbeelding, hoe leuk! Ze werkte samen met haar schoonzus Jurry zaliger en later met Alma en Henriette Otten. Nu zo'n twee jaar terug is ze ermee gestopt.

Dinie ging eerst werken bij café Scholten op de kleine markt in Lochem. Hier deed ze alle voorkomende werkzaamheden. Daarnaast heeft ze een achtergrond in de gezinsverzorging, ze ging daarvoor intern in opleiding in Hengelo, Overijssel. Droeg een uniform met harde kraag en een speld. Ze kwam dus ook bij gezinnen met problemen, waar ze veelal de taken van een zieke of overleden moeder moest overnemen. Ze kookte, waste en ving de kinderen op. Ze had er veel plezier in.

Frans is ook al wat jaren met pensioen, hij werkt met Dinie veel in de tuin en heeft een paar kippen en wat vogels. Frans was altijd vertegenwoordiger en is een paar jaar landmeter/uitzetter in de wegenbouw geweest. Hij legt me uit wat dat is: het voor de wegenbouwers exact volgens tekening aangeven waar en hoe rioleringen en wegen moesten komen lopen. Door piketpaaltjes werd dit uitgezet en daarvoor moesten metingen verricht worden, in opdracht van het Rijk en de Gemeente.

In de jaren '80 is hij actief geweest voor het schoolbestuur van de Wildenborchse school aan de Wildenborchseweg, het waren de laatste jaren van het bestaan. Het was toen al een aflopende zaak volgens Frans. Er kwamen te weinig kinderen op school. Hij heeft samen met het bestuur in Den Haag bij het Ministerie van Onderwijs een verlenging van het voortbestaan bepleit, maar dat werd niet gehonoreerd. Achteraf maar goed ook zegt Frans. Michel, hun zoon was de enige leerling van zijn jaar. Voor de lessen was het dus beter dat er een andere oplossing kwam, voor de school was het misschien jammer. De kinderen gingen nadat de school gesloten was (in '89) naar de lagere school in Barchem en in de Kranenburg. Maar dat alles komt in een volgend jaar aan bod, als we verder gaan schrijven over de Wildenborchse school...

We sluiten af met een blik op een fles Staringwijn. Deze is vorig jaar uitgebracht in verband met het 250e geboortjaar van A.C.W. Staring. Heel erg leuk als je zelf ook Staring heet! Of jullie dan tóch familie zijn van A.C.W. misschien? Voor zover onderzocht, is dit niet het geval aldus Dinie en Frans. Maar wie oh wie weet, heeeel ergens ver in de verte?

Overigens is de Staringwijn nog te koop bij de vinotheek en het VVV in Vorden. En daarmee sluiten we geheel in stemming af.

Naoberdag op 23 september 2018

“Wat een geweldig leuk idee! We komen graag!”

Dat mailde ik Alma, nadat we de uitnodiging hadden gelezen in de Wildenborcher.

“Het idee is van Herman Wezinkhof hoor en met de hulp van Judith Keurentjes is dit het resultaat”, mailde Alma terug.

We hadden wel eens eerder bij gezellige bijeenkomsten tegen elkaar gezegd, dat moeten we vaker doen! Maar dat bleef bij woorden en nu hadden ze daadwerkelijk een datum en een plaats waar we elkaar konden ontmoeten.

Ook erg leuk dat Lucas en Christine Meltzer hun net nieuw gebouwde schuur ter beschikking wilde stellen hiervoor.

Dus zondagmorgen met de zelfgebakken appeltaart op pad onder de paraplu want helaas, het was wel de enige dag in maanden dat het gewoon de hele dag regende!

Ik zette mijn taart bij de andere appeltaarten op de tafel die vol stond met de heerlijkste hapjes, zoet en hartig, in overvloed!

Het was druk. Er zijn ongeveer 80 mensen geweest en daarmee is

deze eerste Naoberdag een groot succes! Veel nieuwe mensen ook, waar we kennis mee gemaakt hebben.

In de hoek stond een ideeënbus waar men allerlei ideeën over de buurt in kwijt kon. Alma vertelde me naderhand, dat er veel leuke ideeën in zaten en vooral ook veel positieve reacties.

En....dit verdient natuurlijk navolging en op de vraag wie dit volgend jaar willen organiseren werd meteen spontaan gereageerd door een aantal aanwezigen. Dus dat gaat zeker gebeuren. Er is ook al aangeboden dat het in de Kapel kan, maar bij buurtbewoners thuis is natuurlijk ook heel leuk!

Een heel goed idee, een heel gezellige bijeenkomst en heerlijke hapjes!

En volgend jaar met stralende zon!

Lucie Bartel

Het weten waard ...

Blothingelaantje

Bij de vraag van Jennine van de Plassche in de vorige Wildenborcher over het **Blothingelaantje** moest ik eerst denken aan de naam *Böhtlingk*, een studievriend van W.C.H. Staring (1808-1877), maar dat lijkt me een beetje vergezocht, ook in de tijd.

Ik neem dus aan dat er *Bleuminklaantje* wordt bedoeld, omdat het pad leidt naar de Kapelweg, die in vroeger tijden *Bleuminkdijk* of *Bleuminkallée* werd genoemd (zie 'De Giezenkampweg ...', p. 6 noot 4 in de *Wildenborcher* van maart 2016).

Ofwel **Blominglaantje**, zonder umlaut (misschien gedacht dat **Bleumink** de Achterhoekse uitspraak was)

Gerda Rossel

daar het kruisje staat.....

In de afgelopen jaren hebben wij allerlei ansichtkaarten van kasteel De Wildenborch verzameld. Regelmatig keken wij op Marktplaats en elke keer als er weer een kaart werd aangeboden die voor ons nieuw was, deden wij daar een bod op of betaalden we wat ervoor gevraagd werd.

Meestal was de oorspronkelijke kaart verstuurd met een korte groet daarop, ergens naar een adres in Nederland; dit uiteraard nog zonder postcode.

Maar deze kaart die ik met jullie wil delen is bijzonder. Hier is duidelijk sprake van iemand die het (109 jaar geleden) niet naar de zin had in De Wildenborch!

Sinds het lezen van deze kaart denk ik, wanneer ik een wandelingetje maak rond het kasteel, wel eens aan deze persoon die daar vast ook wel (in zijn schaarse vrije tijd) gelopen heeft.

Wat was het toch afzien toen, wanneer je voor een baan ver weg moest, weinig keus had en het reizen niet zo eenvoudig was als nu.

Blijkbaar had deze man het wél naar zijn zin gehad op andere plekken, zoals Birkhoven; toen een landgoed bij Amersfoort dat in 1907 (net als De Wildenborch) openbaar werd verkocht, hetgeen deze man misschien daar zijn baan heeft gekost.

Het is er nooit van gekomen om wat meer te gaan uitzoeken over deze man; misschien is het wel de voorvader van een bekende voetballer.

Wél zocht ik via internet in oude kranten uit Amersfoort rond die tijd; misschien stond er een personeelsadvertentie in voor de keuken van De Wildenborch waar deze man op reageerde.

Ik vond diverse berichten over onze woonomgeving uit de periode 1900 - 1910 maar niets over deze persoon. Maar de lange winteravonden breken nu weer aan, misschien ga ik nog eens verder snorren want er is zo oneindig veel te vinden op internet tegenwoordig.

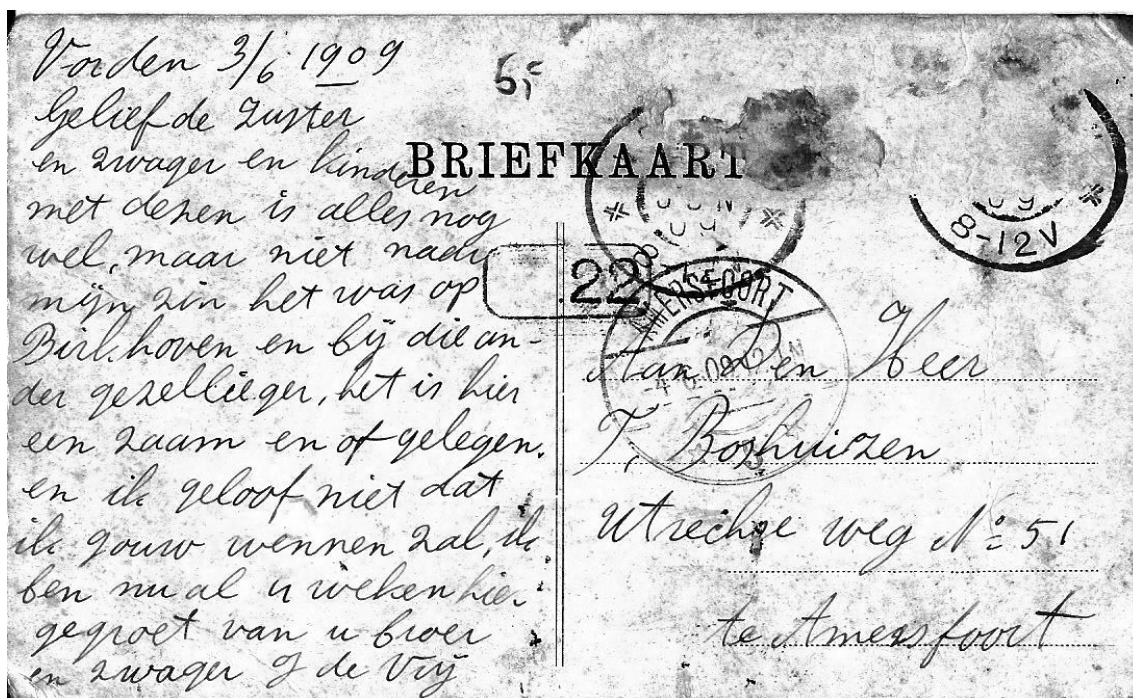
Op de volgende pagina vinden jullie een afdruk van de betreffende kaart en ik heb voor de leesbaarheid de tekst er maar even onder gezet.

Groet, Theo Gremmer, Wildenborchseweg 30

L.R. No. 2385. *daar het kruisje staat* Kasteel Wildenborch (voorzijde).
dat is de keuken - in de keuken daar wen ik
al aardig maar het anderen dat wil nog niet

daar het kruisje staat, dat is de keuken.
 in de keuken, daar wen ik al aardig maar het anderen dat wil nog niet.....

Vorden 3/6/1909
 Geliefde zuster en zwager en kinderen.
 Met dezen is alles nog wel, maar niet naar mijn zin.
 Het was op Birkhoven en bij die ander gezellieger, het is hier eenzaam en afgelegen
 en ik geloof niet dat ik gouw wennen zal, ik ben nu al 4 weken hier.
 Gegroet van u broer en zwager J. de Vrij.

Gesprek met Beate Feith

Op een nog steeds heerlijk warme dag in september fietste ik naar de Belten voor een gesprek met Beate Feith over haar keramiek.

Tot mijn verrassing was de heide voor hun huis prachtig paars; iets minder dan andere jaren, maar niet zo verschroeid als b.v. op de Bronsbergen.

“Kom, we gaan in mijn atelier zitten”, zegt Beate. Dat is een heerlijke ruimte, vol keramiek en tafels en een draaischijf natuurlijk. We drinken thee uit door haarzelf gemaakte kopjes op heel grappige voetjes; “ik houd niet van schoteltjes”, verklaart Beate de voetjes.

Ik vroeg haar hoelang ze al keramiste is; “Oh, al heel lang. Ik noem mijzelf overigens pottenbakster, geen keramiste. Ik ben geen echte kunstenaar, ik heb een ambacht. Ik ben begonnen op de Kunstnijverheidsschool in Amsterdam (wat nu de Rietveldakademie is). Daar heb ik “textiel” gedaan, ontwerpen, weven, want tsja, ik kwam uit Enschede en daar was alles textiel. Maar eigenlijk vond ik keramiek

leuk. En in Engeland, op de Harrow School of arts heb ik het pottenbakken geleerd en dat vond ik zo leuk! Fascinerend is het uit een hoopje klei tussen je handen iets omhoog te zien komen. Uitdagend is het om van dat “iets” dan een voorwerp te maken, het te verfijnen, het zijn eigen karakter mee te geven, te decoreren en te glazuren. En oer spannend is het dan om een kom of een schaal uit de oven te halen twee dagen nadat je het daarin hebt gezet en die op 1180! graden zijn gebakken.

En toch is dat niet het enige waarom ik het zo leuk vind om met klei, draaischijf, decoratiemotiefjes, glazuur variaties en met mijn beide ovens aan de slag te gaan.

Het is ook het besef dat ik achter mijn wiel bezig ben met één van de 's werelds oudste kunstvormen, dat het mij rust geeft, dat je bezig bent met iets unieks los van massaproductie en dat, niet in de laatste plaats, mij met zo veel interessante mensen in contact heeft gebracht.

Ook deze zomer weer bij een cursus in Groningen, waar je steeds weer wat nieuws leert – zoals in al die jaren dat mijn man en ik gezworven hebben. Beginnend bij de LTS in Gouda en de talloze lessen in Drenthe, Houston en Melbourne. Lessen, die ik door kon geven aan mijn leerlingen (altijd tussen de 8 en 12 jaar) in Damascus en Paramaribo.

In al die plaatsen had ik een atelier waar ik probeerde gebruiksvoorwerpen te maken met lokale accenten; een Surinaamse kottamissie, een Syrisch reliëf, of....natuurlijk hier op de Belten een dennenappel of een gingko blad.”

In Houston, waar ze tussen 1975 en 1978 woonden had ze een fantastische lerares van wie ze heel goed heeft leren draaien. Daar heeft ze ook haar eerste elektrische draaischijf aangeschaft (daarvoor ging het allemaal op een ouderwetse voetschijf).

Af en toe heeft ze toch geëxposeerd; b.v. bij 't Zwaantje in Voorburg. En in 2006 heeft ze samen met anderen in het Pinetum een expositie gehouden onder de titel: “De Schoonheid van het alledaagse”. Want dat is waar ze iedere keer weer op uit komt: gebruiksvoorwerpen zoals de 'cloche de beurre' die ze nu maakt, een heel mooi blauw/turquoise potje dat ontworpen is om boter buiten de ijskast in te bewaren.

En met kerstmis maakt ze prachtige kerstengelen of klokken. Ook kerstgroepen met Jozef en Maria en het kindje en altijd een schaapje erbij.

Heel mooi kleurig aardewerk dat geglazuurd is, net zoals de kleurige Surinaamse Kotamissies. Er zijn verschillende technieken, waarvoor je met verschillende soorten klei werkt en die je op verschillende temperaturen moet bakken. Het eerste baksel heet "biscuit" dat tot ongeveer 900 graden wordt gebakken. Daarna komt "aardewerk" vanaf ongeveer 1050 graden en daarna "steengoed" van 1120 – 1280 graden. "Porselein" gaat nog hoger (vanaf 1300 graden), maar dat is voor Beate's oven te hoog.

Ze werkt op dit moment veel met blauwe/turquoise glazuur in vormen en motieven die ontleend zijn aan het bos om haar heen. Voordat ik weer op de fiets stap laat Beate me haar beide ovens zien. Ik vind ze indrukwekkend.

Lucie Bartel

Kabouters op de Wildenborch

In elke Wildenborcher verschijnt er wel een stukje van mij over wat er hier allemaal op de Wildenborch gebeurt. Zo langzamerhand weet iedereen wel dat wij hier hard werken, met veel inspiratie en transpiratie. Ook is bekend dat wij open tuindagen houden en dat ik daar elk jaar een nieuw kinderverhaal voor schrijf. Over Kabouterkoning Sassafras en zijn kabouters. Kinderboeken en verhalen voor jonge kinderen schrijven is namelijk mijn eigenlijke vak, dat een beetje op het tweede plan is gekomen, nu de Wildenborch zoveel tijd en aandacht vraagt. Maar het schrijven kan ik toch ook niet laten.

Geïnspireerd door de kabouters die op de Wildenborch wonen, spelen, grapjes maken en avonturen beleven, ben ik gaan nadenken over een nieuw prentenboek. De vraag van de uitgever (Christofoor) was of ik een boek over Sint Maarten, het feest met de lampionnen, zou willen schrijven. Toen het verhaal op mijn verzoek over kabouters mocht gaan, was de keus snel gemaakt: de Kabouters die in de Kabouterburcht wonen gaan mooie lampionnen maken voor het Sint Maartens feest. Alle kabouters doen mee, ook de kabouter die zo graag grapjes uithaalt. Als één van de lampionnen vlak voor het feest kapot blijkt te zijn gemaakt, ontstaat er grote opwindning in de Kabouterburcht....

Het verhaal is inmiddels helemaal uitgedacht en de illustrator – Martine van Nieuwenhuyzen, die ook mijn vorige boek 'Grasje hier, grasje daar' heeft geïllustreerd - is al druk bezig met de eerste schetsen. Vol inspiratie werk ik met haar samen aan dit project. We zijn vastbesloten om er een geweldig boek van te maken voor kinderen vanaf 4 jaar. Om voorgelezen te worden, of om zelf te lezen als ze wat ouder zijn.

Het boek zal pas volgende zomer op de markt komen, maar ik verheug me nu al op het moment dat ik het in mijn handen houd!

Jennine Staring

Even voorstellen:

De nieuwe bewoners van Het Boeijink stellen zich dit keer uitgebreider aan u voor: Bas Asmus (40) en Rozalien Asmus-Hendriks (39) wonen sinds half augustus aan de Wildenborchseweg 26. Bas en Rozalien hebben twee zonen. Xander van 12 en Quinten van 10. Ze zijn vanuit Harfsen, waar ze bijna tien jaar gewoond hebben, naar de Wildenborch verhuisd. Daarvoor woonden ze in Deventer, waar ze ook getrouwd zijn en waar ook de beide jongens zijn geboren.

Rozalien is geboren en getogen in Zutphen. Bas is geboren in Lichtenvoorde, maar heeft op vele plekken in ons land gewoond. Zij leerden elkaar kennen op de HAS (Hogere Agrarische School) in Deventer, zij koos de richting van de paardenhouderij, hij tropische landbouw.

Maar toen ze elkaar hebben leren kennen zijn ze beiden gestopt met de opleiding. Bas ging meteen aan het werk bij een bedrijf dat pigmenten leverde voor kunststof. Rozalien ging een andere studie volgen voor radiodiagnostisch laborant. Heeft eerst in die functie voor defensie gewerkt. Daarna is ze begonnen in Enschede bij het MST (Het Medisch Spectrum Twente). Daar werkt ze nog, maar nu in de rol van echografist.

Toen Xander geboren werd, in 2006, stopte Bas met werken. Hij had de wens huisvader te worden, dit is hij één jaar geweest, daarna is hij gaan werken als EPA adviseur. (Energie Prestatie Advies, maatwerkadvies voor het energielabel van woningen.) Omdat de markt door de crisis terugviel, is hij zich gaan omscholen en is aansluitend bij WILA (machinefabrikant) in Lochem in dienst gekomen.

Bas en Rozalien hebben hun vorige woning eigenhandig verbouwd. Dit gaan ze ook doen met hun huidige woning. Ze denken nu na over de indeling en volgend voorjaar zullen ze starten. Hun tijdelijke onderkomen is al gearriveerd, daar zullen ze gedurende de verbouwing in gaan wonen.

Xander en Quinten gaan naar de Sint Josephschool in Lochem. Xander zit op voetbal en Quinten is nu gestart met judo. Om het huis kunnen ze zich ook prima vermaken op de trampoline en met voetballen. In de weide kunnen ze vliegeren. Uiteraard mogen ze ook erg graag gamen... of spelen met Skay, de Zweedse herdershond van een half jaar oud. Op het erf scharrelen ook nog 4 zijdehoenders.

Het gezin houdt van vakanties waarbij zon, strand en snorkelen centraal staan. (Quinten kon al eerder snorkelen dan zwemmen.) Kroatië is favoriet, maar afgelopen jaar toen Bas en Rozalien 12 ½ jaar getrouwd waren, zijn ze met zijn vieren naar Egypte geweest. Vakantie vieren betekent ook een beetje cultuur van de streek ontdekken, maar vooral relaxen en rust.

Wij wensen jullie succes met het klussen en heel veel woonplezier op jullie nieuwe plek.

Jenny Nijsink

Nieuwe regisseuse bij T.A.O.: Dini Schoolen

'Tot Aller Ontspanning', is de naam van de toneelvereniging in de Wildenborch. "Onze vereniging bestaat uit een hechte groep mensen die onderling goed op elkaar ingespeeld zijn", zo vertelt Dini Schoolen die er al meer dan 45 jaar lid is en dit najaar de taak als regisseuse heeft overgenomen van Frieda te Lindert. Wie wel eens een toneelvoorstelling in de Kapel heeft bijgewoond zal vast weten wie Dini is. Haar rollen, vaak als een typetje met veel actie en duidelijke dialect, vergeet je niet gauw.

Even voorstellen:

Dini's meisjesnaam is Luesink, ze is geboren (1956) in de buurt 'Vrochterhoek' aan de Hardermaat, in het huis 'Hulshof'. De Wildenborchse contacten ontstonden in haar jeugd, toen ze naar de Prinses Julianaschool ging en naar de Kapel, waar de zondagsschool en de meisjesvereniging was. Bij haar huwelijk met Jan Schoolen in 1982 veranderde wel haar naam maar niet het adres.

Dini is moeder van één dochter en oma van twee kinderen. Ise (3) en Jur (1) poseerden met oma voor de foto.

Op haar wekelijkse oppasdag sprak ik met Dini over de toneelvereniging:

Hoe kwam je bij de toneelvereniging terecht?

De toneeluitvoeringen in de Kapel vond ik vroeger zo mooi dat ik twee keer naar de zelfde voorstelling ging, op vrijdag- en op zaterdagavond. Mijn enthousiasme werd opgemerkt door de spelers en ze zeiden: "die moeten we erbij hebben". Vanaf m'n 15de ben ik lid.

Heb je vaak meegespeeld en wat voor soort rol heb je het liefst?

Ja, ik speelde iedere uitvoering graag mee. De groep is zo groot dat niet iedereen elke keer een rol krijgt, sommigen kiezen er voor om vooral andere taken op zich te nemen, zoals decor bouwen, enz.

Je krijgt een rol toegewezen die bij je past. Ik ben nogal klein, als ik bijvoorbeeld de rol van een grote strenge vrouw zou moeten spelen kan ik de strengheid wel op m'n gezicht tot uitdrukking brengen en heel rechtop gaan staan, maar dan past het toch niet bij mij. Je kunt ook je eigen voorkeur aangeven, die van mij is: actie, veel heen en weer lopen

en praten. En je groeit mee met je leeftijd, vroeger kon ik in het spel natuurlijk geen oma zijn.

Is elk stuk in het dialect?

Meestal wel, maar we moeten wel opletten want niet iedereen verstaat dat. De jongeren van hier spreken niet allemaal meer dialect en de nieuwe Wildenborchers moeten het ook kunnen volgen. Dus er moet wel een beetje Nederlands in voor komen.

Waarom wissel je het spelen in voor de regisseurstaak?

Mijn gehoor is zodanig slecht dat ik de souffleuse niet meer kon verstaan. Dat kan ik wel oplossen door de tekst extra goed te leren. Maar... een toneelspel opvoeren doe je samen met anderen, en ik breng een ander in gevaar als ik de aanwijzingen van de souffleuse niet goed meer kan opvolgen. Dan maar stoppen, dacht ik. De groepsleden bedachten dat ik de regie wel zou kunnen overnemen van Frieda omdat zij daarmee stopt. Dat ga ik nu proberen.

Wat doe je als regisseur?

Als we weten wat voor soort toneelstuk we willen spelen en hoeveel personen er mee doen, dan vragen we bij de uitgever meerdere stukken als zichtzending op . De regisseur bepaalt uiteindelijk welk stuk het wordt, verdiept zich er in en stippelt alles uit. De grote lijnen van het decor worden al in het stuk aangegeven, de kleine dingen moeten uitgezocht worden. Het belangrijkste is dat de rollen goed verdeeld worden, dat doe ik samen met Reinier. Het is niet zo dat ieder zijn eigen rol kiest. Alles moet kloppen!

Kunnen we al gauw een toneeluitvoering verwachten?

In het voorjaar van 2019 (maart of april) hopen we met een nieuw stuk te komen. We speelden meestal situaties van vroeger, nostalgische stukken. Nu gaan we het anders doen. Het wordt moderner, meer van deze tijd met b.v. een moderne opa en oma.

Hoe kijk je tegen je nieuwe taak aan?

Alles is nieuw, ik ga de grote lijn uitzetten maar nemen ze het van me aan?

Hopelijk krijg ik er geen slapeloze nachten van. Net zoals in een rol die je speelt moet je leren en 'er in groeien'. Ik zie het als een uitdaging!

Dini, we wensen je veel succes!

Joke Wiltink

We willen iedereen bedanken voor de kaarten, lieve woorden en bezoeken, tijdens de ziekte en na het overlijden van mijn man, onze vader, schoonvader en opa, Joop Amelink.

Janny Amelink-Polderman
Bart en Alma van der Schoot-Amelink
Sebastiaan van der Schoot

Wildenborch-Quiz

In de Wildenborch-Quiz probeer ik vragen te beantwoorden over lokale doodnormale dingen die mij merkwaardig voorkomen. Nee, meestal weet ik de antwoorden op de vragen niet. Hooguit heb ik een vermoeden. Ik wil graag met behulp van úw reacties komen tot een goed antwoord op de kwesties. Met z'n allen weten we meer, toch? Wie helpt?

In de vorige Wildenborcher maakten we een excursie naar Wientjesvoort, de voorde in de Baakse beek. Wie er de laatste maanden is geweest zag nog veel meer veranderingen dan ik beschreef. Van Lichtenvoorde tot Wientjesvoort en van Wientjesvoort tot Wichmond leek de Baakse Beek één lange doorwaadbare plaats (nou ja, de oevers zijn wat stijl voor uw paard-en-wagen). Het was een droge zomer en is een droge herfst.

Hoe anders is het in Waterland, waar ik laatst even terug was bij mijn vorige woonplaats. Eindeloos vlak met het water in de sloten op een handbreedte onder de weg en de weilanden.

Ooit lag daar vijf meter meer veen, allemaal verdwenen, zoals er ook uit onze omgeving (het Seck, Het Veen, Het Zwarte Veen) meters veen verdwenen is. Maar daar hebben we het een andere keer over.

Daarna kwam de oorsprong van het Lekkebekje opnieuw aan de orde: Lekker Beetje, vruchtbaar stukje land betekent het. Zo'n stukje land heette ook wel Zondagsland.

Ik noemde daarop drie namen in de buurt waar het minder lekker, toberig of arm zou kunnen zijn. Maar er is geen tobben in de naam Tobbert, hoe het met Maandag is weet eigenlijk niemand, maar het arm klopt wel voor de naam Armhoede.

Tobbert

Tobbert is een boerderij en straatnaam als zijweg van de Schoneveldsdijk. Joke Wiltink kwam er langs op de fiets en dacht een kortere route naar huis te vinden: "Ik zag het naambordje staan als zijweg van de Schoneveldsdijk. Fietsend vanaf Lochem wilde ik tijd winnen om naar huis te gaan. Met verbazing zag ik na ongeveer 200 meter dat zowel de weg rechtdoor als ook linksaf doodlopend waren, de enige mogelijkheid was rechtsaf maar dan kom je (zag ik later) opnieuw op de Schoneveldsdijk terecht Via deze weg kun je volgens mij alleen een maar rondje rijden en dat zie je pas als je er al een poosje op bent. Wat een getob."

Ook de huidige bewoners van de boerderij Tobbert kenden de oorsprong van de naam niet, maar dachten dat de naam uit de oorlog kwam, toen er achter de boerderij een klein vliegveld moet zijn geweest.

Voorheen was het een veebedrijf dat geruimd werd bij de MKZ-crisis waarna de boer (al op leeftijd) er mee ophield (over tobben gesproken). Er loopt nu een hele grote kudde paarden.

Erve Top (Tob) ligt aan Enkweg 2, Barchem. Het wordt reeds in 1449 vermeld als Többinck of Tubbink (-ink betekende 'behorende bij, afstammeling van', en maakte dus een familienaam van Tob ('zij van Tob')). Tot 1757 (dus minstens 300 jaar lang) behoorde het toe aan de Wildenborch. Het zou al heel vroeg uit twee bebouwingen gebben bestaan.

In de 17^e eeuw is Tobbert (Tob-aard, en betekende zoiets als 'hem van Tob') afgescheiden van Erve Tob (de eerste vermelding staat in een doopboek uit 1669).

De bewoners van Tobbert waren in het verleden naaste naaber van de helft van de burens in 't veen. Dat hield er verband mee dat deze grotere boer twee paarden had, wat nodig was bij een begrafenis.

Gerda Rossel en Ab Harkink uit Barchem zijn hier mijn informanten.

Maandag

Bij Barchem ligt de Maandagsdijk met de boerderijen Maandag (nu landgoed) (buurtschap De Bosheurne) en Dinsdag (buurtschap Zwiep) tegenover elkaar. Als eerste bewoner op Maandag wordt in 1801 Gerrit Liefink genoemd, die zich bij de naamvaststelling op 7 oktober 1812 Stokkink noemde, naar de boerderij waar hij vandaan kwam. Dinsdag staat voor het eerst in 1890 op de kaart. Hendrik Pasman, schoolonderwijzer in Zwiep, woonde hier ooit. (met dank aan Ab Harkink)

Bij Ruurlo, maar nog aan de Vordense kant van de Veengoot ligt de Maandagweg met de boerderij Maandag (*De Maandag* staat er nu op het naambord). Bouwjaar 1826¹.

Zowel de Maandagsdijk als de Maandagweg zullen naar de boerderijen vernoemd zijn.

Bij Mariënvelde in het buurtschap Heurne ligt bij de Tolhutterweg boerderij "De Maandag" (al in 1852 genoemd) met aan de overkant van de weg heel mooi "Maandag's Koeweide".

Even verderop ligt (vakantie)boerderij Den Dinsdag. Vlakbij lag ook de boerderij "Nieuwe Maandag", maar die naam wordt niet meer gebruikt. Ik heb het waar mogelijk de bewoners gevraagd, maar eigenlijk weet niemand waar de namen vandaan komen. Al zeiden de bewoners aan de Maandagweg dat ze dachten dat hier vroeger de werklui woonden die op maandag op Onstein aan de slag gingen.

In Enschede is een detacheringsbureau "Maandag". Op hun website: "Volgens ons zijn er twee soorten mensen. Mensen die opzien tegen de maandag. En mensen die de maandag zien als een frisse start van de week. Een kans om iets nieuws te doen. Om het verschil te maken. Maandag® detachert dit soort professionals in de publieke sector."

Misschien dachten de naamgevers van de boerderijen Maandag er ook zo over, maar dat is gokken. Zekerheid kan ik daarover dus niet geven.

Armhoede

Ik kan veel redenen bedenken waarom het arm bij Armhoede hoort.

Armhoede is een buurtschap te noordoosten van Lochem. Landbouwgebied met verspreide boerderijen. Je hebt er boerderijen met vogelnamen als Nachtegaal en Koekoek, maar je vindt er ook Moggezomp en Lapzak. Het ligt helemaal tegen de grens van de provincie Gelderland aan. Arm Armhoede hoort er bijna niet meer bij.

In 1865 werd het buurtschap ruw in tweeën gespleten door de spoorlijn Zutphen-Hengelo. Buren moesten ineens een heel stuk om via een overweg. Arm buurtschap.

Het kon nog erger: In 1930 werd het buurtschap door het Twentekanaal opnieuw wreed uiteengedreven. Het grootste deel van Armhoede ligt nu ten noorden van het kanaal. Maar tussen de Goorseweg en het Twentekanaal ligt ook nog een strookje van het buurtschap. Kan het nog armer? En toen werd Armhoede in 1975 ook nog opgezadeld met een vuilstortplaats. Het rommelrandje van de provincie. Och arme!

Maar de naam Armhoede is veel ouder dan dat. 'Het was de naam van een weide, die diende als algemene weide voor de minvermogende veehouders', zoals Jacintha Rensen me wist te vertellen; '(*Armen Hoede) waar de armen van Lochem hun vee mochten laten grazen', zegt Gerda Rossel, een zogenaamde "Schependom", grond in eigendom van de stad Lochem².

Was het ook arm?

Op boerderij De Kikvors, helemaal achterin het buurtschap Armhoede, groeide in de twintiger en dertiger jaren een meisje op tot vrouw. Die leerde een man kennen uit Exel. Toen ze gingen trouwen in 1939 was er geen boerderij waar ze zich konden vestigen, dus besloten ze een boerderij te pachten in Het Groote Veld. Daar werd in 1941 Janny geboren, die nu Reintjes heet en er nog steeds woont, samen met Joop. Ze weet nog goed hoe haar moeder geregeld klaagde over de barre omstandigheden in het Groote Veld, vergeleken met de welvarende boerderij waar ze geboren was. In Het Groote Veld moest de heide ontgonnen worden eer er op de arme zandgrond iets wilde groeien. Het kan verkeren met armoede.

Volgende keer

Omdat ik aan de Galgengoorweg woon, in of aan het Groote Veld, moet die vraag natuurlijk een keer aan bod komen. Want wat een rare naam, Galgengoor. Gaan goor en galg eigenlijk wel samen? En dan die Galgengoorweg. Wanneer ontstond die en wanneer kreeg die zijn naam? Is die weg eigenlijk niet te lang?

Uw antwoorden, commentaar of uw opmerkingen hoor ik graag.

Per mail aan rik.mars@hotmail.com, aan de redactie of in mijn brievenbus.

Rik Mars, Galgengoorweg 16

¹ <http://oudvorden.nl/boerderijen/straatnaam-huisnaam/maandagweg/maandagweg-3-detail>

² *De Wildenborcher* van september 2016, p. 12 noot 5

Een weekend logeren in de Kapel:

Kippen, konijnen, duiven en cavia's maken al sinds 2001 elk najaar gebruik van de Kapel voor een logeerpartij. De Pluimvee- en Konijnenvereniging Vorden e.o. houdt er dan de clubtentoonstelling die 'Bronkhorsterkleindierenshow' genoemd wordt.

Bij een wandeling in het Bosket is het een mooie onderbreking om er even te 'buurten'.

Met allerlei fraaie diergeluiden rondom sprak ik met de voorzitter van de club: Gerrit Lenselink. Hij is al 38 jaar lid van deze vereniging, waarvan de laatste 18 jaar voorzitter.

Op donderdagochtend kwamen al een aantal verenigingsleden naar de Kapel om de vloer en muren zo te bekleden dat alles na afloop weer schoon achtergelaten kan worden. In de middag werden de kooien geplaatst, alles op volgorde voor de keuring op vrijdag.

Op de vrijdagmorgen kwam groep vier van basisschool De Hoge Voorde en kregen de kinderen alle soorten dieren te zien met uitleg waar naar gekeken wordt bij de keuring.

Enthousiast toonde Gerrit zijn konijn, een 'Rode Nieuw Zeelander' die dit jaar de meeste punten op de show heeft behaald: 98 (totaalscore kan tot 100). Uitmuntend, zoals deze beoordeling heet, behaalde hij nog niet eerder. Hij kreeg wel heel veel prijzen in al die jaren.

De mooiste kip: een serama-kip weegt als volwassen kip maar 350 gram. Konijnen worden o.a. op gewicht geselecteerd, er waren er van 7,7 kilogram. Duiven zijn er in velerlei soort, ik heb nooit geweten dat er ook een lachduif bestaat, Gerrit vertelde over het geluid dat zo'n duif maakt als het heel stil is. "Ik kan wel een middag vol praten", gaf hij aan, maar daarvoor is de schrijfruimte in de Wildenborcher nu te krap.

Misschien goed om te noteren dat de show in 2019 op de eerste drie dagen van november weer in de Kapel zal zijn....

Joke Wiltink

Schoneveldsdijk of Polsteeg?

Het interview is nu zelfs bij mij in de straat.. of toch niet? Als je vóór het huis staat, zie je niet dat je er heerlijk privé kunt verpozen in de (nu) herfstzon. Het zonnige terras voor het atelier van Inge Zwolle, het atelier waar veel tijd doorgebracht wordt met fijnschilderkunst. Ze maakt tijd voor me vrij en we raken in gesprek. Meteen gaat het over de vraag waar ze nou eigenlijk woont. Voor mijn gevoel is dat aan de Polsteeg, maar in het echt valt het huis onder de Schoneveldsdijk, nummer 28. Toch staat op dit erf óók het Vrieshuisje, dat nummer 1 draagt. De nummer 1 van de Polsteeg.

Het vrieshuisje had een duidelijke functie voor de hele buurt, om daar je vleeswaren en maaltijden in te bewaren. Nu is het huisje al heel lang gesloten en inmiddels overgroeid met struiken. Destijds stel ik me zo voor, haalde je bij nummer 28 de sleutel om toegang tot het huisje te krijgen. Wikipedia zegt erover:

Diepvrieshuis

Nadat vanaf 1925 de door snelkoeling diepgevroren maaltijden werden verkocht in de Verenigde Staten duurde het nog tot ver na de Tweede Wereldoorlog voordat deze techniek ook in Europa van de grond kwam. Diepvriesmaaltijden werden in Nederland pas vanaf 1963 geproduceerd. Omstreeks 1960 was de koelkast, en zeker de diepvriezer, in de meeste huishoudens nog niet aanwezig. Toch bestond de behoefte aan het invriezen van voedingsmiddelen, vooral op het platteland waar velen over moestuinen beschikten of waar weleens een varken werd geslacht. Door de Rijksvoorlichtingsdienst en de Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen werd de nieuwe conserveringsmethode gepropageerd. Aldus verzezen er diepvriescoöperaties en soortgelijke verenigingen, waarvan de leden een kluis in een diepvrieshuis konden huren. Een dergelijke kluis had een inhoud van bijvoorbeeld 100 liter. De meeste van dit soort diepvrieshuisjes bestaan niet meer.

Een waar stukje geschiedenis dus. En ook nog van maar kort geleden. In 2010 is Inge hier samen met haar dochter Lotte en Tom komen wonen. Haar twee andere kinderen bleven in Friesland, al op zichzelf wonend.

Heel toevallig kan ik nu een bruggetje leggen tussen twee achtereenvolgende interviews die ik hield met Frans en Dinie Staring , waar ik enkele dagen terug was voor een interview en nu met Inge Zwolle. Met Frans en Dinie sprak ik over hun broer en zwager Herman en schoonzus Jurrie, die precies negen maanden na elkaar overleden op deze plek. Juist hún zonen leidden Tom en Inge rond in dit huis, die het wilden kopen. Inge kan nog terughalen dat het voor de zoons heel moeilijk was om het (ouderlijk) huis te verkopen, zo na het verlies van hun beide ouders. Eén van de zoons komt nog wel eens langs.

Tom en Inge hebben eerst wat veranderingen aangebracht ter verbetering van het woongenot. Hoewel geen grote verbouwingen, zijn ze wel anderhalf jaar bezig geweest. Ze hebben de schuur, waar wij nu voorzitten, er nieuw bijgebouwd. Een houten schuur met stoere uitstraling, met ruimte voor Tom zijn activiteiten en voor het atelier van Inge. Tom houdt onder andere bijen en houdt zich bezig met de tuin, waarin hij dan ook bewust bijen- minnende planten zet. Ze hebben ook een vijver VOL met bijzondere (gif)groene kikkertjes. Toevallig in dit voorjaar heb ik dat mogen beleven: een waar kikkerkoor van parende en elkaar versierende kikkers die elkaar proberen te verleiden. Pffff, wát een oneindig concert! Een waar genot voor het oor tijdens het voorjaar tijdens de paring.

Een medecursist vertelde toen dat het kikkers waren van een bijzonder soort: gifgroen/geel kopje, anders dan hier uit de buurt. Inge dacht heel nuchter gewoon wat kikkerdril uit de Baakse beek te hebben gehaald, maar de dame bleef erbij dat het dan wel een gedumpte soort kikkerdril moest zijn geweest.

Inge kwam in 2010 uit Friesland en Tom woonde toen nog in Holten. Van twee huishoudens kwam er één. Tom zijn zoon woonde in Lochem, reden om dichtbij te blijven en de droom van Tom om buitenaf te wonen, samen uit te proberen.

Het zag er zo mooi uit. Inge had haar baan opgezegd en had het voornemen om vanuit een eigen praktijk verder te gaan werken in de Werving & Selectie, wat ze in Friesland ook jarenlang had gedaan. Alles lag al klip en klaar, van logo tot en met het briefpapier.

Echter, door een nekhernia kon ze niets. Ze lag plat op bed, terwijl om haar heen de verbouwing volop bezig was. Er kwam bovendien geen inkomen binnen, een erg ongemakkelijke tijd voor haar, met name door de afhankelijkheid wat ze niet gewend was. Daarboven op raakte ze haar stem kwijt na een operatie waarbij de stembanden geraakt waren, en ze niet meer kon praten. Dit duurde al met al zo'n anderhalf jaar. Maar dat leidde al met al tot een verrassende wending in haar leven...

Via een schoonzus kreeg ze de tip om eens een kijkje in Deventer te nemen aan de Academie voor fijnschilderen. Ze had meteen de smaak weer te pakken en bleef er vijf jaar. Ik schrijf weer, want ooit deed ze de kunstacademie in Arnhem. Een oude liefde kwam weer helemaal tot leven. Na vijf jaar was ze er wel aan toe om zelf de kwast in eigen hand te nemen. Hier en daar volgt ze nog verfijningscursussen, maar ze baant haar eigen pad. In het atelier hangen allemaal prachtige werken, waaraan te zien is, dat schilderen haar passie heeft en dat ze ervan geniet. Ik vraag me af of het nou werkelijk zo leuk is om telkens weer zo'n nieuw werk te beginnen, van voren af aan zo geconcentreerd te moeten werken, te kijken, te verfijnen en bij te schaven. Echt werk lijkt mij. Maar ze vindt het heerlijk en doet niets liever.

Je kunt er niet omheen dat het prachtige werken zijn, die ook regelmatig te zien zijn op de kunstroutes hier in de achterhoek of op andere tentoonstellingen. Ze noemt wat plekken voor de vuist weg. Zoals in het najaar in Nieuwegein. In Wageningen exposeert ze in een museum. En momenteel maakt ze zich op voor de kunstroute in Warnsveld. In Lochem doet ze nu enkele jaren mee aan de kunstroute, en ja hoor: in de burgemeesterkamer heeft haar werk ook gehangen. Gaandeweg wordt ze vaker gevraagd.

Nu ligt er een opdracht om de vijf vogels voor het museum STAAL te mogen schilderen. Als u hier al geweest bent, kunt u het behang aldaar in de muzieksalon bewonderen, waar deze vogels zich in verstopt hebben. Wat een eer om voor zo'n nieuwe parel van de streek iets te mogen betekenen denk ik bij mezelf. Maar Inge lijkt het heel organisch kalm op te nemen. Ze geeft ook workshops. Zelf heb ik er één gevolgd, toen met die krolse kikkers op de achtergrond.

Ze begeleidt het zo goed, dat je na één keer al met een wat hogere dunk naar huis gaat. Toen ik mijn werk achteloos op tafel legde en benieuwd was hoe mijn man zou reageren, hoorde ik hem binnenkomen aan het eind van zijn werkdag. Ik stond in de keuken en volgde alles op de voet.

Stap – stap – stap – STOP

Stilte.

'Hè? Heb jij dat gemaakt?'

'Euh.... Wat zeg je?' 'Oh, ja!'

'Zoho!'

(☺ ☺)

Inge zegt gewoon: Iedereen kan het! Ontspanning en gezelligheid staan voorop.

Kijk. En als er iemand kritisch is... Het is nou niet dat dit een reclame afdeling is, maar mocht je ooit hebben gedacht iets te willen, ben je bij haar wel op het goede en leuke adres.

www.ingezwolle.nl

Inge heeft langere tijd moeten wennen aan het hier wonen. Ze is zo vaak verhuisd in haar leven, dat ergens blijven nu echt moest wennen. Haar dochter Lotte koos er ook voor om na enige tijd weer naar Friesland terug te gaan, dat hielp ook niet mee. Maar hoe langer ze hier woont en de smaak van het schilderen te pakken heeft, hoe meer ze het naar haar zin heeft. Haar omgeving is haar inspiratiebron en kijkend om ons heen begint dat al hier, op deze prachtige plek met mooie uitzichten op de koeienmeisjes in de wei. Ze toont me deze buurvrouwen vanuit het atelier, waar ze met plezier naar kijkt en waar ze avonturen mee beleeft als ze uitbreken zoals laatst.

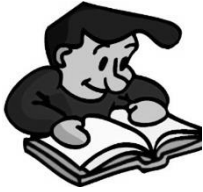
Hier tonen zich ook de witte wieven over de velden in de ochtend, raapt ze walnoten, maakt ze vruchtenjam. Met kleinzoon Julian schudt ze pruimen uit de bomen en huppelt ze hand in hand om Caitlin de hond uit te laten. Zo kwam ik ze laatst tegen, heel vroeg op weg naar Barchem. Dat zijn voor haar zielsgelukkige momenten.

Inge schildert met hart en ziel. En telkens weer begint ze vol inspiratie aan nieuw werk, ontwikkelt zich. Een fijnschilder gaat fijner kijken, feitelijk de kern van het schilderen. Schilderen is kijken, zegt Inge.

Als ze nog wel eens terugdenkt aan de tijd van Werving & Selectie zegt ze: 'dat is echt heel wat anders hoor, werken vanuit het hoofd of vanuit het hart'.

Deze plek ervaart ze als verrijkend, en ook met haar drie kinderen gaat het goed. Wat heb je meer nodig? 'Je hoeft niets op te houden hier. Dat is zo mooi'.

Kathy de Vries

Een zeeman en zijn sterke verhalen.....?

Die worden meestal niet geloofd want ze gebeuren altijd in de anonimiteit van een schip heel ver weg. Geen controle door pers en kwaakprogramma's. Wel een beetje aangedikt natuurlijk. Maar, ik citeer een bekende schrijver/dichter van de bekende ZKV's. (Zeer Korte Verhalen), 'Een verhaal wordt pas mooi als er een beetje naast de werkelijkheid gefantaseerd wordt'. Fictie heet dat geloof ik. Tijdens al die reizen over het natte deel van aardkloot heb ik nogal wat meegemaakt. In het volgende een paar verhalen, met zo min mogelijk fictie natuurlijk.

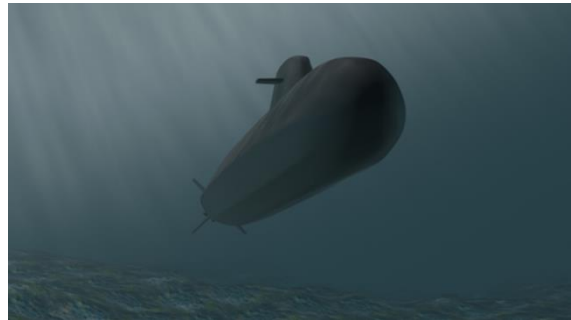
Onderzeese aanvaring.

'Das U-boot hat Pech' Stond er na het voorval in de pers.

Naar de recent weer op TV vertoonde film 'Das Boot' over een Duitse U-boot tijdens WO-II.

Het goede kraanschip 'Balder' lag uitgeankerd aan 12 ankers op 125 meter waterdiepte langs het platform 'Hutton' op de Noordzee te werken.

Het was prachtig weer en windstil. Opeens zag de stuurman van de wacht dat de spanningen in de ankerdraden wat fluctueerden. Sloeg er verder geen aandacht op. Even later riep het platform op met de mededeling dat ze een vreemde trilling hadden gevoeld die niet thuisgebracht kon worden en of wij wat hadden gedaan. Nee dus. Na een tijdje kregen we een bericht: Er heeft een Duitse U-boot een aanvaring gehad met het platform 'Hutton'.

Wat bleek? Die Duitse onderzeeër was onder de Balder doorgevaren en daarna recht tegen het platform aan. Precies tussen twee verticale hoofdstaanders in. Boem, ho. Later, na duikersonderzoek, bleek dat die zeer belangrijke dragers onbeschadigd waren maar een stel dwarsverbanden tussen die hoofdstaanders wel.

De U-boot had zich al los gewurmd en was stiekem met de staart tussen de benen weggevaren. Had hij een hoofdstaander geraakt dan was de ramp niet te overzien geweest. Nu hadden wij en onze duikers er een klus bij. Dwarsverbanden, bracings genaamd, maken en weer aanbrengen. Hoe het mogelijk was en hoe dit kon gebeuren is me nooit verteld. Vreemd in deze tijd waarin we denken dat een onderzeeër ook onder water alles hoort en ziet.

De onderwaterhamer.

Nederlanders zijn een slim volk. Vooral als het iets met water te maken heeft. Om zo'n platform te stutten moeten er palen geheid worden. Dat werd uitsluitend gedaan met bovenwaterheihammers die dikke lange stalen buizen de bodem in rammen. Grote loodzware apparaten met een valgewicht tot wel 70 ton. Met geweldig harde klappen dus.

Ze werkten op stoom en dat gaat dus niet onderwater. Een slimmerik vond een ander soort heihamer uit die wel onderwater kon. Ook grote klappen. Iedereen blij. Behalve....., zo bleek, de bemanning van een in de buurt onderwater varende duikboot. Misschien wel dezelfde als hierboven. Na meer klachten bedachten dezelfde slimmeriken iets waardoor er onderwater bijna niks meer gehoord werd. En iedereen, waarschijnlijk ook de vissen, weer blij.

Appelmoes.

Bij het bestellen van spullen voor zo'n groot kraanschip worden wel eens fouten gemaakt natuurlijk. Het zijn ook maar mensen.

Het ook goede kraanschip 'Thialf' was onderweg naar de volgende klus, tijdens een mooie stille maanverlichte en windstille nacht. De motoren ronkten zachtjes in samenspraak met de zacht ruisende en oplichtende zee.

De beide sleepboten, die er altijd bijzijn, voeren er achter mee. Ik maakte met die jongens altijd een praatje over de radio voor de nacht. Vertelde wat over het volgende project etc. Aan het eind vroeg een kapitein van een van de boten of we 'nou nog niet genoeg appelmoes hadden'.

Huh, wat bedoel je. Bleek dat er elke nacht, als ik sliep, grote hoeveelheden van die groene tropen-appels, Granny Smith, over het achterschip in zee gekieperd werden. Mocht ik niet weten natuurlijk. Maar helaas de kapitein weet alles. Hij heeft trouwens ook altijd gelijk, ook als hij ongelijk heeft. En hij slaapt ook nooit, maar leest de krant. Maar dit terzijde.

Wat bleek? Bij de voedingaanvraag had de chefkok zich een nulletje vergist. Geen 200 kilo appels maar 2.000 kilo. Daar kon de bemanning zich met geen mogelijkheid doorheen eten.

Maar erg dom van de mensen die dit moesten bestellen inclusief de Scheephandelaar, Shipchandler in het Engels en in scheepsjargon de Scheepszwendelaar.

Voorgerookt vlees en kaas.

Nu we het daar toch over hebben.

Het meer dan goede kraanschip 'Thor' lag klaar voor vertrek voor een reis naar Qatar van Rotterdam via het Suezkanaal. Met volle bemanning. Dan heb je veel voedsel nodig.

Vlak voor vertrek kwam er een hele lading proviand, vlees, vis en kaas aan boord. Tijdens het wegbergen in de koel- en vrieskamers rook de chef een rokerige lucht. Uiteindelijk en met moeite gaf de S.....zwendelaar toe dat het een brandschadepartij vlees, vis en kaas was. Toch ook nog even verder gekeken. Ook de pindakaas en zo meer liep al behoorlijk tegen de datum aan. Na een hoop heibel en vertraging uiteindelijk goede spullen gekregen. Maar.....

Walrot

De Thor werd gesleept door twee Heerema sleepboten. We gingen op pad en ergens in de Middelandse zee moesten beide sleepboten bijtanken. Bunkeren heet dat. Ze kwamen beide elk aan een kant langsij. En gelijk een praatje. Rinus, een van de kapiteins, had een opmerking over zijn vlees, vis en kaas. Je begrijpt nu die naam van S.....wendelaar. Ze hadden het spul regelrecht van de Thor op de sleepboten gedumpt. Weg is weg.

Deze handelaar heeft dus nooit meer iets geleverd!

Kip met tomaat, knoflook en olijven.

Een makkelijk en redelijk snel gerecht met een zuidelijk tintje.
Hier past rijst of pasta prima bij.

Voor 4 – 6 personen

Ingrediënten:

- 1 (scharrel)kip, circa 2 kg, in 6-8 stukken gesneden (losse kippenpoten kunnen ook)
- 4 teentjes knoflook, fijngesneden
- 400 gram tomaten uit blik
- snufje suiker
- 50 gram zwarte olijven zonder pit, gesneden
- zeezout en zwarte peper
- blaadjes basilicum gescheurd.

Verwarm 1 eetlepel olie in een grote braadpan. Voeg de kip toe en bak deze rondom bruin. Leg de kip op een schaal en strooi er zout over en houd het vlees apart. Smoor in de resterende olie de knoflook 1 minuut, zonder het te laten verbranden. Voeg de tomaten suiker toe. Roer alles en leg de stukken kip terug in de pan. Doe een deksel op de pan en sudder de kip in 25-30 minuten gaar.

Leg de stukken kip op een schaal, draai het vuur onder de pan hoger en laat de saus 10 minuten inkoken. Voeg naar smaak zout en peper toe en roer de olijven erdoor. Giet de saus over de kip, strooi er het gescheurde basilicum over en serveer dit gerecht direct.

Lekker met een salade of groente.

Hoop dat het in de smaak valt!

Met hartelijke groet,
Gijs van den Biggelaar

50 jaar Midwinterhoorntraditie in Gelderland

Gerrit Hazewinkel, geboren en opgegroeid in de Wildenborch aan Stuwelijk op boerderij 'Slagman', kreeg ruim 50 jaar geleden de "opdracht" van de bekende streekschrijver Hendrik Odink te Eibergen om het midwinterhoornblazen nieuw leven in te blazen.

Hij schrijft:

Tijdens de kerstvakantie van 1967 stond ik samen met Herman Jansen op boerderij 'Lentemorgen' onder een oude knotwilg waaraan een paar mooie takken zaten, geschikt om Midwinterhoorns van te hakken. Van Herman mocht ik er twee afzagen. Voldoende om mee te beginnen. Ik nam de takken mee naar Eibergen en daar maakte in de zomer van 1968 mijn eerste hoorn. Precies 50 jaar geleden.

Odink kon nog vertellen waar in de Achterhoek in de 19de eeuw voor het laatst was geblazen, te weten ca. 1875 bij de Erve Reijrink in Zwolle, een buurschap tussen Groenlo en Meddo. Gerrit meent dat deze traditie ook in Kotten (Winterwijk) nog lang in ere is gehouden. Met het spannende verhaal van boer Kunners die in 1815 in aanvaring kwam met de commiezen was daar het blazen op de midwinterhoorn natuurlijk niet voorgoed afgelopen.

In Eibergen, waar Gerrit hoofdonderwijzer was, ontstond enkele jaren later de eerste Midwinterhoorngroep, bestaande uit een handvol tieners. In de timmerwerkplaats van de Koninklijke Textiel Fabriek in Eibergen maakten zij onder toezien oog van bekwaame timmerlieden hun eerste midwinterhoorns. Zo beleefde op initiatief van Gerrit Hazewinkel de traditie van het midwinterhoornbouwen en –blazen in Gelderland zijn doorstart.

Jacobus Trijsburg

Nieuwjaarsreceptie

Vrijdag 4 januari. Aanvang 20.00 uur in de Kapel

Het is een goede gewoonte in ons buurtschap om, voor iedereen die zich betrokken voelt bij de buurt, aan het begin van het nieuwe jaar, een Nieuwjaarsreceptie te houden. Een gezellige avond waar we - jong en oud- onder het genot van een drankje en de echte Wildenborchse knakworst elkaar het allerbeste wensen. U / jij bent toch ook weer van de partij? Van harte welkom!

We hebben tijdens de Nieuwjaarsreceptie al vele jaren een playbackshow. Deze traditie willen we graag voortzetten, maar dan hebben we natuurlijk wel mensen nodig die het podium willen betreden.

Vind je het leuk om mee te doen, meld je dan bij Reinier Klein Brinke, telefoon: (0575) 55 65 12, (06) 25 06 66 70 of stuur een e-mail: reinierkleinbrinke@planet.nl. Heb je een ander idee voor een leuke onderbreking tijdens de Nieuwjaarsreceptie laat het dan ook weten. Alle ideeën zijn welkom!

Winterwandeling, al 28 jaar een groot succes

Zondag 6 januari. Starten tussen 11.00 en 13.00 uur bij de Kapel

Elk jaar zetten Erik Ebbink en Noam Shalgi de route uit voor de winterwandeling. Ook dit jaar zijn zij er weer in geslaagd een prachtige route samen te stellen. Er kan gekozen worden uit een korte en een langere route.

Onderweg wordt op diverse plekken op de midwinterhoorn geblazen en natuurlijk ontbreekt de chocolademelk, glühwein en erwtensoep niet. De reacties op het goed belegde broodje na afloop kreeg ook in 2018 weer veel positieve reacties, dus die houden we er in! Natuurlijk wordt dit weer verzorgd door poelier "t Vöske" En net als het glas glühwein of chocolademelk en de kop erwtensoep is ook dit broodje inbegrepen bij de prijs voor deelname.

Ook zijn de trekzakspeelsters weer van de partij en zorgen voor een vrolijk deuntje.

Starten op 6 januari bij de Wildenborchse Kapel tussen 11.00 uur en 13.00 uur.
Kosten voor deelname € 8,- t/m 12 jaar € 4,-

Oud Nieuws (1)

Oud nieuws is geen nieuws, zegt men, en dus ook niet het bericht uit 2013 dat de Koninklijke Bibliotheek een website had geopend met 3 eeuwen aan gedigitaliseerde oude kranten¹. Maar toch, in de hoop dat de oude nieuwsjes uit onze buurtschap die men op deze website kan vinden nog wel enige nieuwsaarde hebben voor de lezers van het beste buurtblad van Nederland, hierbij een kleine selectie².

Zo kan men bijvoorbeeld, in navolging van de *Lochemsche Courant*, in meerdere landelijke kranten³ uit 1907 lezen dat we misschien een koninklijke buurman zouden krijgen, daar niet minder dan prins Hendrik een bezoekje had gebracht aan het te koop staande landgoed de Wildenborch. Een week later werd echter al weer vermeld dat dit bericht uit de lucht was gegrepen, maar je vraagt je af: wat als?

Verder zien we dat er in 1916 twee percelen grond, het *Valkenkampbos* en de *Hoge Oeker*, werden geveild bij "Café Bruins"⁴, voor hoeveel *Dennenkamp* in 1923 was verkocht⁵ en wat de inzet was bij de veiling van de buitenplaats *Kamphuizen* in 1937⁶.

Met de aanbesteding van nieuw te bouwen boerderijen werd vroeger ook geadverteerd, te beginnen in 1914 met die (*Overbeek*) van Theodor Johan Kaemingk in een Nederlands-talige krant in Iowa. Vermoedelijk nam deze krant advertenties uit Nederland over die verband hielden met het thuisfront van Nederlandse lowezen, zoals een zoon van Kaemingk⁷.

De bouw van mijn ouderlijk huis werd in 1928 aanbesteed in *Hotel Brandenburg* (nu *De Herberg*). De hoogste en laagste inschrijvingen voor het smidswerk kwamen hier van de Gebr. van Ark en hun voormalige, voor zichzelf begonnen knecht van Mameren⁸.

Bij de aanbestedingen van de *Prinsenhoeve* en *Schreevoord* in 1936 staat vermeld dat het werk onder bouwkundig toezicht stond van G.J. Mellink⁹, de bekende Vordense bouw-meester die verschillende boerderijen en huizen in en buiten Vorden op zijn naam heeft staan, zoals mijn oudershuus en de *Horst*¹⁰. Het bekendste huis in de Wildenborch, tenminste in de jaren '30, was dat van Hendrik Jan Boeijink. De bouw van deze zgn. landarbeiderswoning¹¹ had tussen 1927 en 1934 dermate

¹ Behalve kranten ook oude tijdschriften en boeken, zie www.delpher.nl

² Met dank aan allen van wie de hier gebruikte foto's afkomstig zijn

³ O.a. in de *Haagsche Courant* 11-06-1907 en de *Provinciale Drentsche en Asser Courant* 19-06-1907

⁴ *Graafschap-Bode* 08-09-1916 en 22-09-1916. Het eerste perceel was gelegen tussen de Vordense Binnenweg 5 (*Valkenhorst*) en 7 (*Valkenhof*) en het tweede ten noordoosten van *Hogevonder*. Bakker Bruins (grootvader van de huidige bewoner) bakte niet alleen brood maar tapte ook een glaasje (zie www.oudvorden.nl > Boerderijen > Wildenborchseweg 29 en 34)

⁵ *Graafschap-Bode* 26-10-1923. Koper van de *Dennenkamp* was Johannes Gerhardus Huls (zie de *Wildenborcher* van december 2012 en Oud Vorden > Giezenkampweg 1)

⁶ *Algemeen Handelsblad* 28-04-1937. *Kamphuizen* (Wildenborchseweg 11) werd gekocht door Ernest Cremers van Godfried Carel Op ten Noort, die het huis eind jaren '20 had gebouwd en over wiens dochter onlangs een biografie is verschenen (R. van Duijn, 2018. *Een zoon voor de Führer, de nazi-utopie van Julia Op ten Noort*)

⁷ *De Volksvriend (Orange City, Iowa)* 19-11-1914. Kaemingk had een zoon (Theodor Johan) die in Orange City woonde, en andere zonen in de staat Washington (Engelbert), Ontario-Canada (Arnold Gerhard) en Natal-Zuid Afrika (Gerrit Johan). De familie kwam oorspronkelijk uit Duitsland (Bocholt, Süderwick) en vestigde zich eerst op *Overbeek* in IJzerlo (Aalten) en vervolgens op *Hassink* en *Broekhuis* in Barchem (Lochemseweg 26 en Schoneveldsdijk 21). Twee kinderen van Marinus K. op *Broekhuis* (neefje van voornoemde emigranten) zijn al niet minder mobiel en trokken naar Mexico en Indonesië (zie *De Wildenborcher* december 2015, maart 2016 en maart 2018). *Overbeek* werd meteen na de bouw in 1915 verpacht aan Herman de Greeff (zie O.V. > Wildenborchseweg 32)

⁸ *Graafschap-Bode* 22-06-1928. Zie O.V. > Nijlandweg 2

Van Ark: (over)grootvader van de huidige eigenaren van de *Wildenborcherhof* (Wildenborchseweg 19)

⁹ *Graafschap-Bode* 13-05-1936 en 19-06-1936. De *Prinsenhoeve* werd gebouwd door Bertus Berenpas van de *Boggelaar* (Hekkelerdijk 5, Warnsveld), een neef van Gerrit Berenpas van de *Könning* (Mosselseweg 8). De (klein)zonen van deze Berenpassen wonen hier nog steeds

¹⁰ *De Horst*: zie O.V. > Schoolhuisweg 1. Garrit Jan Mellink was tevens bouwkundig opzichter van de gemeente Vorden

¹¹ Landarbeiderswoningen: zie J. van den Broek, 2008. 'De landarbeiderswet.' In: *Vordense Kronyck* 26, 2

veel voeten in aarde dat deze het landelijke nieuws regelmatig haalden¹². Boeijink was klompenmaker en kwam in 1936 nog een keer in de krant met een paar klompen die hij had gemaakt ter ere van het huwelijk van prinses Juliana en prins Bernhard. Deze klompen, elk voorzien van het koninklijk wapen en tijdelijk tentoongesteld in de etalage van boekhandel Schepers te Lochem, zouden ter gelegenheid van het huwelijk van het prinselijk paar met een gedicht worden aangeboden¹³.

Opmerkelijk is een bericht dat in 1906 eveneens de landelijke pers haalde en nu, ruim een eeuw later, ook dit blad:

[Men schrijft uit Vorden aan de Lochemsche Courant: "Wij leven vrij, wij leven blij op Neêrlands dierb'ren grond!" Het volgende diene tot bewijs, dat deze zoo vaak gezongen woorden niet in alle opzichten waar zijn. In den namiddag van den 30sten December j.l., vervoegde zich bij het hoofd der school te Linde¹⁴ 3 mensen uit den Wildenborch, vaders van bij hem ter school gaande leerlingen. Ze kwamen met het verzoek de vaccine-bewijzen hunner kinderen te mogen hebben, daar deze bij het begin van 1906 het onderwijs zouden volgen aan de bijzondere school te Vorden. Ook had één van hen nog een briefje meegebracht van een buurman, die hoogst-waarschijnlijk er tegen op zag, persoonlijk den meester om het pokkenbriefje van zijn zoon te vragen. Alle 3 ouders verzekerden, dat ze volstrekt geene redenen hadden hunne kinderen van school te nemen, maar daartoe werden genoodzaakt. Ze gevoelen zich in meerderen of mindere mate afhankelijk van hen, die wel zoo goed wilden zijn hun "raad" te geven en vrezende de gevolgen van eene weigering, moesten ze over-gaan tot iets, waartoe ze uit zich zelve nooit zouden gekomen zijn. Het hoofd van de school gaf de vaccine-bewijzen af; twee meisjes, die mede gekomen waren om den meester te bedanken, kregen van hem den raad op de andere school altijd trouw haar best te doen en terwijl hij het gezelschap uitliet, schoten hem te binnen de volgende woorden: "Hier duldt de grond geen dwinglandij, waar vrijheid eeuwen stond!]"¹⁵

Maar goed dat we in 1913 onze eigen school kregen, zodat de kinderen niet meer helemaal naar Vorden hoefden te lopen¹⁶.

Verdere onderwijsberichten gaan over het onderwijzersexamen waarvoor Gerrit Klein Ikkink in 1919 te Arnhem slaagde¹⁷ en het einddiploma van de Deventer Middelbare Koloniale Landbouwschool dat in 1940 werd gehaald door Hendrik Dirkze, oudste zoon van het hoofd van onze school¹⁸. Laatstgenoemde was mogelijk geïnspireerd door de kast met glazen deuren in het 1^e schoollokaal, dat het schoolbestuur in 1914 speciaal had laten maken voor een serie Indische producten, verkregen van het Koloniaal Museum te Haarlem¹⁹.

1935. Schoolreisje naar Ouwehands Dierenpark, met de ouders

¹² *Graafschap-Bode* 15-06 en 24-10-1934. Het huis met de grote gevelsteen, Wildenborchseweg 26. Voor een beknopt overzicht van de affaire, zie Jaap van den Broek, 1994. 'De Zaak Boeijink.' In: *Vordense Kronyck* 12, 1 (te downloaden van de website van O.V., zie onder "Publicaties")

¹³ *Graafschap-Bode* 06-11-1936. Boekhandel Schepers: nu "Bakker Bart", Bierstraat 34

¹⁴ Dit was de school op het Medler, Ruurloseweg 106

¹⁵ *Goessche Courant* 01-11-1906

¹⁶ Kennelijk op aandringen van Bertha Jansen-Ormel van *Schoolhuis*, die E.R.E. Brants hierover had aangesproken (pers. comm. kleinzoon Wim Jansen; zie O.V. > Schoolhuisweg 4). Het hoofd der Chr. school in Vorden gaf in die tijd trouwens privéles op de Wildenborch aan een pleegkind van Brants (J.D.A. Zijderveld, 'Jeugdherinneringen van A.C. Zijderveld.' In: *Midwinterpraot* december 1999)

¹⁷ *Graafschap-Bode* 06-06-1919. Geboren op (erve) *Kamphuizen* maar in die tijd met zijn ouders woonachtig op *Nijland* (Nijlandweg 3), en oudoom van de huidige bewoonster van *Blokhuis* (zie O.V. > Kapelweg 2)

¹⁸ *Graafschap-Bode* 19-07-1940. Na wat omzwervingen is Hendrik uiteindelijk in Nieuw Zeeland terechtgekomen

¹⁹ Archief Julianaschool

Schoolreisjes haalden destijds ook nog de krant, zoals in 1920 naar Amsterdam en in 1934 (samen met de ouders) naar Twente²⁰.

Uit de jaarverslagen van de *Julianaschool* blijkt dat de jeugdverenigingen werden geleid door de hoofdonderwijzer en de onderwijzeres, en vooral een stichtelijk karakter hadden. De meisjesvereniging, genaamd *Ora et Labora* ('bid en werk'), vierde in 1931 haar 12 ½-jarig jubileum, en moet dus in 1919 opgericht zijn.

Knapenver. *Daniel*, 1919

Jongelingenverenigingen, ca. 1919

Meisjesver. *Ora et Labora*, 1948

De knapenvereniging *Daniel* was al 5 jaar eerder, kort na de opening van de school in 1913 opgericht, en deed in 1920 mee aan een voordrachtenwedstrijd, samen met de Christelijke Jongelingsverenigingen van Vorden en Hengelo. Hierbij werd onze buurtgenoot Berend Jan Bannink²¹ winnaar in de categorie "ernst" en eindigde Harmanus Luesink²² op een gedeelde derde plaats. Helaas vielen de Wildenborchers in de categorie "luim" buiten de prijzen.

Het Oranjefeest²³ blijkt nog niet zo heel veel veranderd te zijn sinds 1934, toen er verslag werd gedaan van de feestelijkheden: optocht met *Sursum Corda*, toespraakje, kinderspelen, regenbuien, "fladderschieten" (vogelschieten?), ringrijden met de dogcart, verschillende behendigheidswedstrijden (waaronder fietsrijden met hindernissen voor dames) en een prijsuitdeling²⁴. Nadat de regering op 28 augustus 1939 de mobilisatie van leger en vloot had afgekondigd werd het Oranjefeest te Vorden, dat op 31 augustus plaats zou hebben, afgelast, maar of dit voorbeeld in de buurtschappen werd gevolgd staat niet vermeld. Wel bekend is dat de Oranjefeesten tijdens de bezetting waren verboden²⁵.

Oranjefeest

Gerda Rossel

(wordt vervolgd)

²⁰ *Graafschap-Bode* 23-07-1920 en 20-07-1934

²¹ Berend Jan Bannink van *Haneveld* (Wildenborgseweg 4, Barchem), oudoom van de huidige bewoner (en van mij) en later boer op *Larenschot* (Dekkersweg 1, Ruurlo). Zijn oudere broer Berend, die zou trouwen met een meisje Nijenhuis van *Hogevonder* en schoolhoofd worden in Westendorp (bij Varsseveld), stond in 1915 nog enige tijd als kwekeling (leerling van de kweekschool, tegenwoordig pedagogische academie) in de Wildenborch voor de klas (archief Julianaschool)

²² Harmanus Luesink van *Hulshof* (Hardermaat 3, Barchem), vader van de huidige bewoonster

²³ Schoolfeest en Oranjefeest werden in eerste instantie apart gevierd (zie Jan Wesselink, 'De vroegere Wildenborchse school. Uit de jaarverslagen 1924-1929.' In: *De Wildenborcher* juni 2013). Het Oranjefeest vond destijds eind augustus-begin september plaats, officieel ter gelegenheid van de verjaardag van koningin Wilhelmina (31 augustus), maar oorspronkelijk voortkomende uit de traditionele oogstfeesten

²⁴ *Graafschap-Bode* 05-09-1934 en 28-08-1939

²⁵ Begin augustus 1940 ontvingen alle lagere scholen van Vorden een brief van de burgemeester waarin het vieren van het Oranjefeest verboden werd (Archief *Prinses Julianaschool*)

Sietske Spaans - kennismaking

Wanneer ik op het erf aan kom rijden, zwaait Sietske me al tegemoet. Ze heeft aan haar zwaai te merken, op me gerekend. Eén brok hartelijkheid komt me tegemoet. Aan de telefoon had ik al gemerkt dat ze vol zit met opgewekte energie, je wordt er gemakkelijk door meegenomen. Ze praat vlot, en neemt daarin het voortouw. Tijdens de kennismaking, wat zo'n interview toch ook is voor mij, laat ze veel zien. Behalve de opvallende opgeruimdheid, kent ze in haar leven ook een schaduwkant, net als wij allemaal. Zo te horen stopt ze dat niet voor een interview onder stoel of bank, maar ze leeft ermee, als onderdeel van wie ze is. Dat vind ik de schoonheid van mensen, als ze dat durven te laten zien.

Zo schakelt ze ogenschijnlijk gemakkelijk in haar verhaal tussen lief en leed. Nergens wordt het dramatisch, maar het wordt genoemd, het hoort er allemaal bij.

Eerst koffie in de keuken, waarna ze me in huis rondleidt en vertelt hoe ze daar terecht gekomen zijn, 18 jaar geleden. Zij en Peter, haar man. Guus is de grote Golden Retriever, die met me wil spelen, hij reikt me daarvoor zijn dierbare speeltje aan, die uit zijn bek steekt en kijkt me met zijn lieve ogen aan. Wonend in het westen, vertelt ze dat ze dit huis op nummer 13 in een blad had zien staan en ze was op slag verliefd. Een soort boswachtershuisje. Vol vertrouwen ging ze naar Frankrijk met een vriendin, terwijl haar man Peter ging kijken. In afwachting van het bericht dat hij het, net als zij, helemaal zag zitten, zat ze vol verwachting bij de telefoon. Peter had ander nieuws. Hij had zijn hoofd gestoten tijdens de rondleiding, bij het opstijgen naar de eerste verdieping, het huis was in zijn ogen te klein.

Sietske, nog steeds vol vertrouwen, ging later toch kijken met een vriendin en zag het huis als helemaal van haar. Weliswaar met nog enkele verbouwingen te gaan, maar 'vrouwen kijken daar doorheen hè?'

We staan dus in de keuken en ze wijst me hoe ze de keuken terug en op maat hebben hersteld. Ze laat me zien waar de oorspronkelijke voordeur zat en ook welk stuk ze eraan vast gebouwd hebben. Het is dubbel zo groot geworden. Sietske is ook dol op de geschiedenis van het huis, iets wat ik goed herken. Je wilt het weten. Zo komen wat namen voorbij. Ton van Rijsbergen, Mevrouw Ruijgrok en de familie Wesselink.

'Bonton' – nog steeds een begrip hier, ken je dat niet?'

Ton van Rijsbergen had hier een prachtige tuin met bijzondere ornamenten, die hij verkocht. We zullen er straks nog enkele van tegenkomen tijdens de rondleiding in de tuin.

Nooit woonden Peter en Sietske zo lang op dezelfde plek als hier in Vorden. Zij is geboren in Hoorn, Noord Holland, maar woonde vervolgens op heel veel plekken door het werk van haar man, onder andere in Engeland en Hongkong.

En dan woonden ze weer in Nederland, afwisselend in Heemstede, Haarlem en Aerdenhout.

'Overal ontmoet je leuke mensen' zegt ze. En: 'Overal waar je woont, ontstaan cirkels en op het moment dat je weer weggaat, sluiten deze cirkels zich. En dat is goed'.

Ze krijgen twee kinderen, Matthijs en Carolien.

Zij ging de opleiding voor diëtiste volgen en hoewel dat een onverwachte keuze was, is het een hele goede geweest, zegt ze. Ze had het zo weer over gedaan, dankbaar voor wat ze leerde. Eerst werkzaam als diëtiste in het Academisch Ziekenhuis in Groningen, daarna 25 jaar als docent aan een koksopleiding en tenslotte nog 10 jaar in het reguliere onderwijs.

Ze noemt zichzelf een optimist en heeft er het grootste vertrouwen in wat we hier met elkaar doen. Ze prijst zich gelukkig in Nederland te wonen. 'We zien het niet meer, zegt ze, maar hier is het heel goed wonen, er is hier zoveel mogelijk'. Ze houdt van de columns in de Stentor van Özcan Akyol en Renate Wennemars', die zo relativerend kunnen schrijven en heldere analyses kunnen maken. Ook wanneer ze het niet eens zijn met dingen, staan ze boven de partijen en kunnen dat helder uiteenzetten. Er wordt nogal eens in het wilde weg geklaagd over de politiek. Dan helpen dit soort columnisten om de boel scherp en helder te houden.

Sietske houdt ook van buurschap de Wildenborch, het kleinschalige en de betrokkenheid met elkaar en hoopt hier nog lang te wonen met Peter.

Ze heeft er het volste vertrouwen in, dat je in dit leven op de plek terecht komt waar je past, zegt Sietske. Je moet aandurven en accepteren dat je in situaties terecht komt, die je niet altijd wilt. Dát serieus durven nemen en stappen durven zetten, daar gaat het om. Aan elke situatie een nieuwe impuls durven geven, hoe moeilijk dat soms ook is, dat ziet ze aan haar dochter.

Ze laat me de glossy JAN zien, waar haar dochter Carolien columns voor schrijft. Ze heeft daarnaast een boek geschreven: 'Doet sneeuw pijn?', van Carolien Spaans, een eigen biografie. Ik zoek het op, het wordt als volgt omschreven:

'Eindelijk hebben ze elkaar gevonden, Carolien en Jean Michel. Ze beginnen een leven samen, wat niet altijd even makkelijk is. Ze krijgen een prachtige zoon. Dan gaat Jean zoals elk jaar skiën met zijn vrienden en dit keer komt hij niet meer terug. Na de begrafenis rest er een levensgroot gat dat opnieuw gevuld moet worden. Maar hoe? Doet sneeuw pijn is een boek over de liefde tussen twee gewone mensen, een ondenkbaar verlies en de onwaarschijnlijke kracht om opnieuw te beginnen'.

Op het boek staat een vlinder, valt me op.

'Geloof het of niet', zegt Sietske, 'maar elke keer als Carolien hier een paar dagen verblijft, vliegt hier een vlinder in de tuin. Die zie ik anders nooit. Heel bijzonder'.

Dat doet haar goed en tegelijk doet het zeer als ze bedenkt dat ze Carolien meer gelukkige jaren met Jean Michel had gegund.

Sietske is ook een echte doener en zit héél graag met haar handen in de grond te wroeten. En grond heeft ze: allemachtig. Ze neemt me mee naar de tuin, waar ik geen weet heb van de eindeloze grootte, waar ze om lacht. 'Het is het kleinste stukje van het landgoed dat we hier bewonen'. Ik ga heuvels op en af, loop door een eigen berceau, langs een gigantische zwembad, langs een paardenstal, een echte ornamenten Bonton – bank!, langs houtwallen en een eigen moestuin, een glijbaan en een heuse tuin-

kabouter. Natuurlijk, voor Lucas.

Sietske is gek op haar tuin. Ze heeft zich er heel flink uitgeleefd. Licht in de tuin gebracht door Rododendrons te verplaatsen, borders aan te leggen waar allemaal prachtige planten nog in paarse bloei staan. Sommige borders zijn aangelegd door Aad van de Kamer, onze buurtgenoot en kenner. Daar zijn we het helemaal over eens.

Ze kan er wat van, en loopt me eruit, zo vlot gaat het allemaal op dit erf. Ik loop er achteraan met een camera in de hand, in de hoop dat ik wat mooie plaatjes kan vastleggen. Dat valt nog tegen. Moest ik haar zo nodig bijbenen? Of was het de tijd die drong en wilde ik zoveel? Het is goed. We hebben vast wel 1 plaatje dat een goede weergave geeft van haar tomeloze energie die ze omzet in haar tuin.

'Mijn motto: Mijn leven loopt zoals het loopt en het is goed. Met de leuke én minder leuke dingen. Ik ben wie ik ben'.

Kathy de Vries

Oude plaatjes....

In de mail werd ons gevraagd om een foto van jezelf als kind (tot 10 jaar) mee te nemen. En dit vooral niet van te voren aan anderen te laten zien. Ik ben benieuwd wat zal het worden, wat gaan we doen?!

Gaan we potje memory spelen of wordt het een soort voodoosessie waarin we spelden gaan prikken in de foto's van de ander. Het laatste is gelukkig niet aan de orde, want de ongeveer 40 vrouwen kunnen het nog prima met elkaar vinden, blijkt uit het gezellige geklets bij binnenkomst. Het is weer een warm hartelijk welkom, met een kop koffie en een smakelijke versnapering erbij.

Gerda Wezinkhof opent het seizoen met een "speech", haar favoriete onderdeel, zoals ze zelf meldt (dus niet hihi...), ik vind dat de rol haar past als een jas.

Het programma voor dit seizoen blijft nog even een verrassing. Nog niet alles is helemaal rond, maar voor de eerste avond zit er al een gastspreker klaar.

Namelijk Noortje Velthuisen. Zij behoort tot één van de eerste gasten van camping de Wildenborcherhof. Dus voor Dinie en iets later voor mij uiteraard zekers geen onbekende.

De Achterhoek is goed bevallen en ondertussen is de caravan omgeruild voor een huis in Zutphen en in een boshuis op het Schapenmeer. In de jaren die volgden is de vrienden- en kennissenkring aardig uitgebreid en is Noortje voor meerdere mensen onder ons geen onbekende meer.

Vandaag laat zij ons ervaren hoe zij in haar eerdere werk, aan verzorgend personeel liet zien dat je meerdere zintuigen kunt gebruiken om weer tot communicatie te komen. Wij mensen zijn nou eenmaal plaatjes denkers.

De foto's die we mee hebben genomen liggen uitgestald op een tafel. Iedereen en soms in duo's pakt een foto en gaat kijken wie zij denkt dat het is. Dan ga je naar die persoon toe en probeert met een open vraag er achter te komen of je eerste instinct goed is.

Noortje gaf als tip om een open vraag te beginnen met de W-regel. Begin de zin met Wat, Waarom, Welke, Waarvoor, etc. Dan is de kans dat je een gesprek krijgt en meer van de persoon te weten komt een stuk groter dan alleen een antwoord met ja of nee.

Ikzelf had thuis al zitten zoeken naar een zwart/wit-foto. Maar kon die niet vinden, dus heb ik een foto uitgezocht als baby met licht haar en geen krullen. Want aangezien ertussen mij en de meeste dames toch een ietsjepietsie klein generatiekloofje zit, dacht ik dat ze mij door de kleurenfoto alleen al aardig snel konden raden. Met mij waren er geloof ik nog 2 met een kleurenfoto, maar de rest waren allen zwart/wit met gekartelde randjes.

Nadat iedereen een foto heeft gepakt, wordt er druk gespeculeerd wie-wie kan zijn. De persoon op de foto die ik heb gepakt, wordt verraden door haar neus en blik in de ogen en toen keek ze al door een brilletje. Ik stap op de persoon af wie ik denk dat het is en stel de open vraag: Waarom droeg jij daar al een bril. Met een lach wordt mijn vermoeden beantwoord, het is Henriët Otten.

Om mij heen is iedereen lekker aan het kletsen en wordt er her en der nog gegist. En dan wordt ook mijn foto ontrafeld. Dinie en Alma zien de foto ook en zijn allebei verbaasd dat ik het ben. Had ik dus toch een goede keus gemaakt, als zij mij er niet direct van konden herkennen.

Nadat iedereen weer zit en de mysteries van welke foto bij wie hoort zijn opgelost, vraagt Noortje of wij ook iets te weten zijn gekomen van een ander wat wij nog niet wisten. Wat blijkt; Joke Wiltink en Henriët Otten hebben in hun kinderjaren allebei in Doetinchem gewoond. Niet op dezelfde school.

Noortje heeft nog wat anders voor ons in petto. Zij heeft verschillende potjes gevuld met iets wat ruikt. Wat het is, is niet belangrijk. Het gaat erom als je het ruikt, wat je dan als eerste voor je ziet. Welk plaatje zie je voor je. Het kan natuurlijk ook een negatief denkbeeld zijn, maar wij houden het vanavond bij de positieve. Nou hierdoor zijn we zekers meer te weten gekomen over enkelen onder ons.

Waar Erna Otten een luchtje herkent als een schoonmaakmiddel, krijgt ze een beeld van schoonmaken voor zich en dat terwijl we het toch positief wilden houden. Een lachsalvo ontstaat als Noortje vraagt of ze van schoonmaken houdt. Erna's antwoord was zeer duidelijk en ik zeg er niet meer over dan, dat Erna Otje wellicht een leuke bijnaam is haha...Nee hoor Erna, ik ben wel eens bij je geweest en het is er keurig en wel.

Waar anderen een man adoreren die kookt, wordt één van onze vrouwen soms wel eens gek van al dat gepruttel in de keuken. Kilo's appels voor de mueslitaart, stoofperen kisten vol. En volgens mij is stekkelbessenpap één van specialiteiten. Maar ik zal geen naam noemen, want de vrouw des huizes geeft toe dat ze soms potjes in drietallen stiekempjes weggeeft. Al denk ik dat zij in deze relatie bij elkaar zelfs wel een potje kunnen breken, i.p.v. alleen weg te geven.

Zo kom je dus tot interessante weetjes en gesprekken. Want waar de één het zoete luchtje ervaart als het maken van jam, leidt het bij de ander tot een goedbedoelde wanhoopsdaad in de vorm van een weggeef-actie.

Naast het zintuig ruiken is voelen tevens een goed middel om het doel kracht bij te zetten.

Noortje laat ons allen de ogen sluiten en gaat rond met een voorwerp. Je moet niet zeggen wat het is, maar wat komt er bij je op zodra je het voelt. De meesten kregen een beeld van een kerstdiner en dat het mooie servies dan op tafel komt, waaronder dit item. Het was een sauskom. Daarna volgde een bloemkool. Dat leverde bij iemand een gevoel op van verplicht eten en dat ze het niet lekker vond.

Als laatste legt Noortje uit dat muziek ook bepaalde beelden/herinneringen/emoties los maakt in mensen. Daar waar wij denken dat bijvoorbeeld een vrolijk nummer iedereen blij maakt, kun je wel eens op de koffie komen. Want misschien is dat nummer voor een ander wel heel erg beladen, omdat het bijvoorbeeld bij een uitvaart werd gespeeld. Ook worden de zangkunsten van ons op de proef gesteld. Daar ga ik verder maar niet op in....

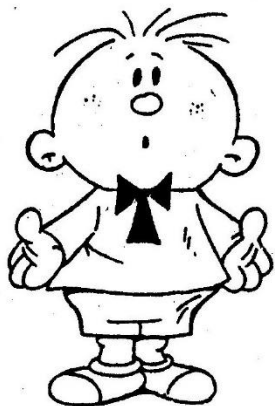
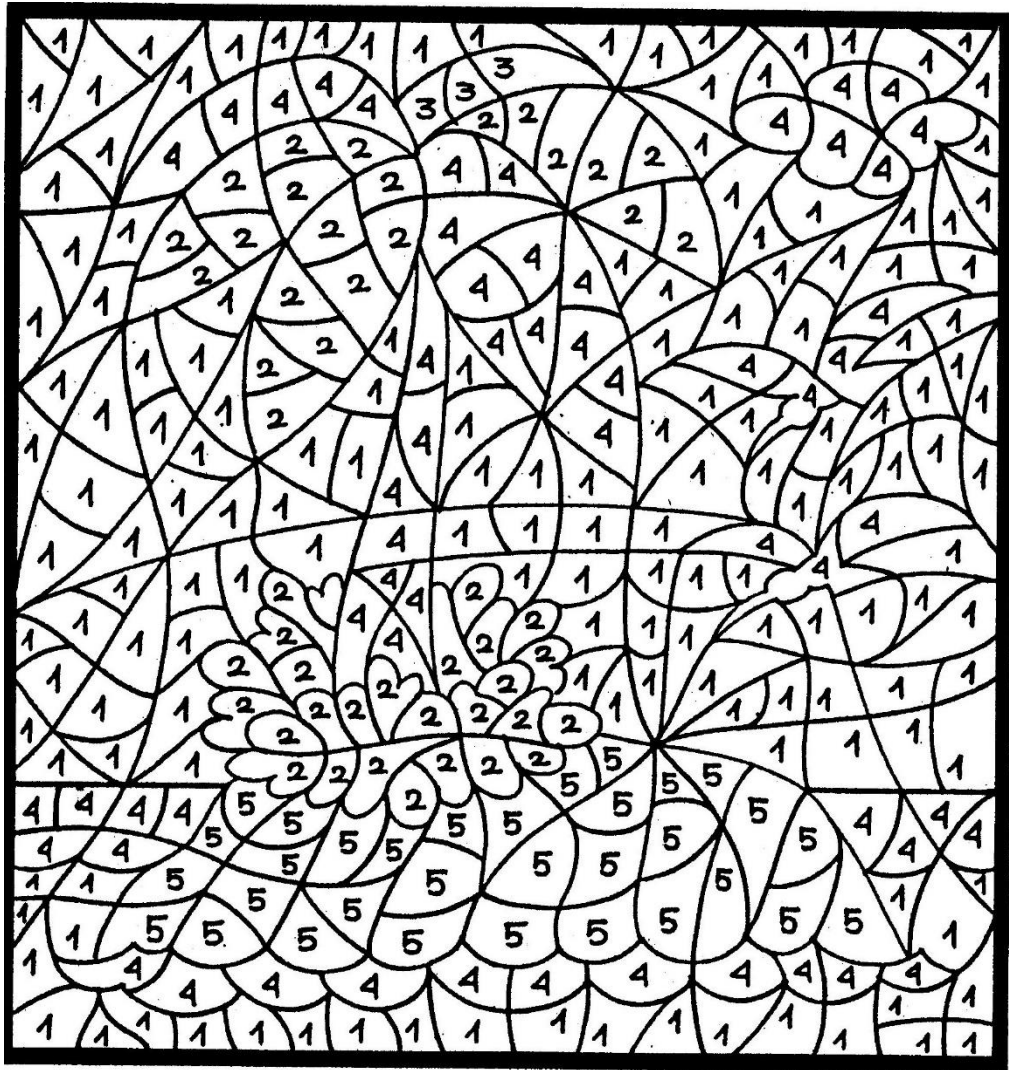
Zo heeft Noortje ons een kijkje gegeven in hoe zij verzorgend personeel liet inzien hoe je door behulp van zintuigen beelden kunt losmaken bij mensen en zo op een andere manier tot communiceren kunt komen.

Communicatie door middel van beeld, ruiken, voelen. Een leuk inzicht gaf dit ons en om in de sfeer af te sluiten mag Noortje haar ogen sluiten om een dank-attentie uit handen van onze voorzitter te ontvangen en dat natuurlijk ervaren door haar zintuigen te gebruiken.

Met een drankje en hapje communiceren we nog even na en is de kop van het nieuwe seizoen eraf.

Al is de kop eraf, dat wil niet zeggen dat, als het je leuk lijkt om bij de WVC te komen, je niet meer welkom bent. Kom gerust eens vrijblijvend een gezellig avondje bijwonen. Hoe meer zielen hoe meer vreugd. Graag tot de volgende leuke bijeenkomst.

Kinderpagina

- 1: BLAUW
2: GROEN
3: ROOD
4: GEEL
5: BRUIN

Wat zie je hier? Kleur de vakken in de juiste kleur en je zult het ontdekken.

Brieven uit Barchem

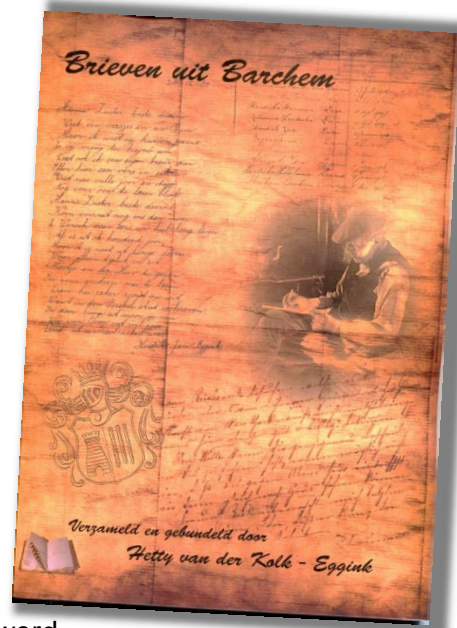
Nieuw boek van Hetty van der Kolk-Eggink

Opnieuw is er een boek uit, zij het niet geheel van mijn hand. Ik schreef de verbindende teksten ter verduidelijking. Er zijn zoveel waardevolle brieven bewaard gebleven die opa Johan Eggink (Boskamp) schreef, dat er vraag was of die ook als boek konden worden uitgegeven. De inhoud van veel van deze brieven blijkt zo universeel is dat het veel meer mensen zal boeien. Veel van de brieven bevat het gedachtengoed van opa, maar ook beschrijft hij het leven op het platteland waar hij opgroeide.

Het is in een mooi A4 formaat, 82 bladzijden.

De brieven zijn uitgetypt maar verschillende heb ik gescand en staan er af en toe bij net als een aantal foto's als illustratie. Opa's filosofie wordt hiermee verder uitgedragen net als het sfeerbeeld van de tijd waarin hij opgroeide en de tijd dat dit alles geschreven werd.

Een paar korte stukjes uit verschillende brieven laten zien hoe veelzijdig hij schreef:

Opa in 1925 aan Hanna- Veel is er wel gebeurd in dien tijd. We hebben woeste grond gekocht, Berend en ik, en na een gepolder van een jaar of 5 – 6 hebben we beiden nu een eigen plaats.

*Aan de nichtjes-*Maar 't is anders toch net of het verleden jaar pas gebeurd is. Dit komt zeggen sommigen omdat wij de herinneringen van het verleden net bewaren als portretten in een album, zodat we eigenlijk het verleden in ons om dragen en net als met een album, kunnen we het verleden bekijken net waar we willen.

*Opa aan de nichtjes 1943-*Ik moet er dezer dagen nog wel eens aan denken dat de stadsman de boer tegenwoordig met andere ogen aankijkt dan vroeger. Vroeger was het: domme boer, lelijke kaffer, maar tegenwoordig ben je de man waar alles om draait. Daar in Eefde, waar Hanna getrouwd is, daar krijgen ze zo'n aanloop van stadsmensen, vooral om aardappels. Vermakelijk is het als je sommige geschiedenisjes hoort. Zo houdt bv een politiemann een vrouw aan. Die heeft zo'n zware tas in haar hand: 'Zeg moedertje wat zit daar in die zware tas'. 'Aardappels', zegt moedertje onverschrokken. 'Zo... zo', zegt de politiemann, 'maar dat mag niet. Waar heb je die gehaald?' 'Die heb ik gehaald waar jij die ook gehaald hebt. Politiemann af.

Gisteren moesten we met een varken naar de beer. Omdat het dier bij een vorige gelegenheid slecht wilde lopen, waren wij, Jan en ik, maar met ons beiden gegaan. We gaan daarmee naar Morkink bij het kasteel. Maar het viel mee, het liep best.. Toen we daar kwamen dacht ik ineens aan een boodschap van Lindenschot, ik moest even naar hun radio komen kijken. En toen dacht ik: dat kan ik meteen wel waarnemen. Ik zeg tegen Jan: 'Het varken heeft erheen best gelopen, dat doet het zeker op de terugweg ook wel, dat kun je wel alleen. Dan ga ik even bij Lindenschot langs om naar hun radio te kijken'. Wel, Jan dacht dat hij dat ook wel alleen kon. Dus ik kwam bij Lindenschot, trek het ding zijn jas uit en toen vond ik een dode muis die waarschijnlijk kortsluiting had gemaakt en er zelf het loodje bij gelegd had. Dat was me nog niet eerder gepasseerd. Het beest er uit gegooid en nu zal het wel weer gaan denk ik.

De kostprijs is € 10,-

Hebt u belangstelling hiervoor? Mail dan naar: wimhettvydkolk@gmail.com

Met vriendelijke groet, Hetty van der Kolk - Eggink

P.S. kijk voor meer Wildenborchse verhalen op www.hettysite.nl

Schoonmaakrooster Kapel

Staat uw naam nog niet op de schoonmaaklijst, maar bent u wel bereid om één, maximaal twee keer per jaar een paar uurtjes mee te helpen onze Kapel schoon te houden, stuur dan een mailtje naar Reinier Klein Brinke: reinierkleinbrinke@planet.nl
Bellen mag natuurlijk ook: (0575) 55 65 12 of (06) 25 06 66 70.

December	Hanny Ezerman – Linsey Mennink – Annie Kruisselbrink
2019	
Januari	Dinie Staring – Henriëtte Otten – Ria Klein Ikkink
Februari	Aly van Arragon – Dinie Pladdet – Riet van Ditshuizen
Maart	Diny van Ark – Gerry Kistemaker – Annie Schröer
April	Gerda Mennink – Henny Zweverink
Mei	Riek Vliem – Hermien Oplaat
Juni	Kathy de Vries – Judith Keurentjes
Juli	Alma v.d. Schoot – Ineke Braakman – Frieda te Lindert
Augustus	Erika Scharrenberg – Kristie Ezerman – Dini Schoulen
September	Jannie Reintjes – Gerda Bijenhof
Oktober	Hanny Ezerman – Christine Meltzer
November	Linsey Mennink – Annie Kruisselbrink
December	Dinie Staring – Henriëtte Otten – Ria Klein Ikkink

Hans Ezerman belt als geheugensteuntje wanneer u aan de beurt bent.
De lijst van werkzaamheden hangt in de werkkast.

Agenda:

Kapelcommissie:	Nieuwjaarsreceptie,	vrijdag 4 januari 2019 aanvang 20.00 uur in de Kapel
	Winterwandeling,	zondag 6 januari 2019 starten tussen 11.00 en 13.00 uur bij de Kapel
	Familie fietstocht,	zondag 5 mei 2019 starten tussen 13.00 en 14.00 uur bij de Kapel Er zijn twee routes; een korte route van 10 kilometer en een langere van 30 kilometer

Verenigingen:

Schietvereniging:	Elke dinsdag, van 20.15 uur tot 22.30 uur.
Wildenborchse Vrouwenclub:	Laatste donderdag van de maand van 20.00 uur tot omstreeks 22.00 uur. van oktober t/m april.
Kloutschieten:	3 ^{de} zondag van iedere maand 10.00 uur verzamelen bij de Kapel.